

Војнопензионерске теме и дилеме

КАДА ПРОЂЕ ЛЕТО

Србија има области који нису довољно добро уређене: запосленост и зараде у јавном сектору; социјална политика; јавна и државна предузећа; одабир и управљање јавним инвестицијама; прекомерно загађење животне средине; просвета; здравство и друго

Дани су све топлији и дужи. Почиње сезона годишњих одмора. Војни пензионери ће се запутити ка дестинацијама где су море, реке, језера, па и планине. Најважнија је промена боравишта. Разуме се, то ће моћи да учине само боље стојећи, то јест они који су се током године одрицали елементарних животних потрепштина, како би обезбедили уштеде за годишњи одмор. Неки ће отићи на село, да одмарајући се у природи прикупе снагу за јесен. Таквих ће, вероватно, бити понајвише. Данашњи стандард није на нивоу да се људи башкаре.

Један дневни лист објавио је недавно податке о пензијама у Србији у марту ове године. Најважнија чињеница гласи: учешће просечне пензије у просечној заради за фонд запослених износи 51,5 одсто.

Упоредном анализом података Фонда за пензијско и инвалидско осигурање просечна мартовска примања за све категорије пензионерау централном делу Србији изnose - 45.565 динара. Више од овог просека примају пензионери у Београду - 61.700 динара, у Нишу - 47.116, у Бору - 46.342, док су мање од просека у Алексинцу - 34.923 и Лозници - 34.865 динара.

Ако се погледа Војводина, у тој покрајини је просек пензија свих пензионера - 46.371 динар. Више од тог просека имају Новосађани - 54.139 динара и Панчевци - 49.885. Мање од просека добијају у Оџацима - 39.441 динар.

Примања на Косову и Метохији за све категорије пензионера изnose у просеку - 44.093 динара. С тим што су пензије више од овог износа у Приштини - 46.789 динара, а ниже у Ѓњилану -31.644 динара.

Статистика Фонда ПИО показује и да је дошло до малог помака у учешћу просечне пензије у просечној заради без пореза и доприноса. Тако је учешће пензија пензионера Фонда ПИО запослених на 51,5 одсто, самосталаца 45,4, док је за пољопривреднике 21 проценат.

Ако се узму у обзир све категорије пензионера учешће пензија у просечној заради је опет мање од 50 одсто, колико траже удружења и савези пензионера, и за март је износио 48,6 процената. Појединачно гледајући, просечна пензија пољопривредника у марту 2024. године за око 134.027 њих је износила 19.785 динара и само један овај пензионер прима месечно - 161.017,33 динара.

Око 113.333 пензионера самосталаца у просеку прима по 42.750 динара и само један од њих месечно прима 230.145,48 динара.

Када је реч о пензионерима фонда запослених просечна пензија износи - 48.456 динара. Овде, међутим, 11 њих прима највишу пензију од 230.145,48 динара.

Када је реч о просечној старосној пензији за пензионере ПИО фонда запослених, оне у просеку после корекције у јануару изnose - 52.705 динара и прима их 912.141 пензионер. Инвалидску припадност добија 203.838 и она у просеку износи 43.443, док просек породичне пензије износи 38.580 динара и прима је 289.012 најстаријих у Србији.

Код пензионера самосталаца просечна старосна пензија за око 77.286 њих износи у просеку 45.642 динара, инвалидска 40.730 и прима је 16.304 пензионера самосталаца, а породична у просеку износи 33.098 и добија је 19.743 пензионера.

Код пољопривредника су убедљиво најниже породичне пензије, које прима 17.422 и оне у просеку изnose 14.730 динара, инвалидску пензију прима 11.340 и износи 20.964, док су старосне пољопривредне пензије на нивоу од 20.494 динара и прима их 105.275 пензионера ове категорије.

У прошлом броју „Војног ветерана“ започели смо да се бавимо новим усклађивањем пензија, зашта су нам као основна послужиле изјаве државних званичника. С тим у вези поново се најављује да би најесен, вероватно од 1. новембра, што значи да би прва увећана пензија била уплаћена на почетку децембра дошло до првог усклађивања. Ново усклађивање, потом, догодиће се крајем године, са важношћу од 1. јануара 2025. године, што значи да ће бити извршено почетком фебруара.

Колико ће процената бити увећане пензије, за сада није обелодањено, али се зато на друштвеним мрежама појавили конкретни подаци, у чију веродостојност нисмо сигурни.

У недавном интервјуу за „Блиц Бизнис“ министар финансија Сениша Мали истакао је да ће на јесен видети какви су резултати Владе, те да ли има простора за још једно повећање пензија до краја године. Уколико би се то десило, и повећање пензија било истог нивоа као прошле или претпрошле године, просечна пензија у Србији би се повећала или за око 2.500 или за око 4.100 динара.

Уколико би се то десило, прво следеће логично питање које најстарији и они врло близу тим годинама постављају: колико би то повећање могло да буде? Иако, као ни сам министар, са сигурношћу не може да се предвиди да ли ће

повећања де факто бити, и колико би оно могло да буде, можемо да спекулишемо, и у томе могу да нам помогну последња два ванредна повећања најстаријих грађана.

Током 2022. године, пензије најстаријих ванредно су повећане за девет одсто у новембру, док су током прошле године оне у октобру повећане за 5,5 одсто.

Уколико би се у истим износима пензије повећале и ове јесени или зиме, просечна пензија (која тренутно износи 45.739 динара) била би повећана од око 2.500 динара (уколико повећање буде износило 5,5 одсто) или око 4.100 динара (око 9 одсто).

Никада плате и пензије нису расле на уштрб стабилности. Процес је обрнут. Оног тренутка када проценимо да имамо вишка новца у каси, да су перформансе боље од планираних и да имамо нове изворе раста, онда тај вишак одлази на даљи раст плата и пензија, рекао је у интервјуу за „Блиц Бизнис“ министар Мали.

У Мишљењу Фискалног савета на Ревидирану Фискалну стратегију за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину се наводи:

„Ревидирана Фискална стратегија предвиђа даље постепено уравнотежавање буџета, али без већих (и потребних) реформи јавних финансија. Најшири средњорочни циљеви Стратегије – фискални дефицит и јавни дуг – дефинисани су у добром смеру. Предвиђено је постепено смањивање дефицита с планираних 2,8% БДП-а у 2023. на 2,2% БДП-а у 2024, па на 1,5% БДП-а у 2025. и у 2026. години. Учешће јавног дуга у БДП-у требало би такође благо да се смањује – са 53,3% (крај 2023. године) на 50% (крај 2026. године). Влада јесте била у прилици да направи нешто одлучнији (и економски пожељнији) програм уравнотежавања буџета у средњем року, али се и овако дефинисани циљеви могу оценити као прихватљиви, јер је најважније да се из године у годину смањују буџетски дефицит и јавни дуг (у односу на БДП). Главна мањкавост Стратегије, међутим, је то што се њена амбиција у највећој мери овде завршава. Наиме, осим неспорне и Стратегијом препознате потребе за даљом фискалном стабилизацијом, Србија има и бројне друге аспекте јавних политика који нису довољно добро уређени: запосленост и зараде у јавном сектору; социјална политика; јавна и државна предузећа; одабир и управљање јавним инвестицијама; прекомерно загађење животне средине; просвета; здравство и друго.“

Звонимир ПЕШИЋ

Обележавање Дана победе у Крушевцу

ПОШТА ПАЛИМ РОДОЉУБИМА

Поводом Дана победе над фашизмом у Другом светском рату, на спомен обележја на Слободишту и на Споменик црвеноармејцима положени су цвеће и венци. Градоначелник Иван Манојловић и председник Скупштине града Драгана Баришић, положили су цвеће и венце у име Града Крушевца.

На Споменик црвеноармејцима, поред делегације Града Крушевца, почаст су одале и делегација Расинског управног округа, Војске Србије, Организација резервних војних старешина, СУБНОР-а, Удружења ратних војних инвалида, Удружења војних пензионера, Удружења пензионера „Цар Лазар“, Социјалистичка партија Србије – Градски одбор Крушевац, Удружења за

неговање слободарских традиција, Удружења српско-руског пријатељства „Свеславица“, Бесмртног пука, Градитељи мира и друге организације које негују слободарске традиције.

У име Удружења војних пензионера Крушевац, делегацију коју је предводио председник Душан Самарџић, положила је венац на Споменик црвеноармејца и одала пошту жртвама. Реч је о руским војницима, који су погинули у ослобођењу Крушевца.

На овом споменику могу се прочитати имена црвеноармејца који су помогли у освајању слободе и положили животе далеко од домовине. Њихова имена су записана у камену и сачувана да се ми који ту живимо, пре свих, подсетимо жртава. Није случајно што и ове године – Дан победе над фашизмом, обележавамо у нашем миротворном Крушевцу, граду Весника мира и Медаље мира. То је начин да нагласимо значај мира и миротворства. Зато ћемо данас одати дубоку пошту и поклонити се сенама свих жртава велике антифашистичке победе извојеване пре 79 година.

Девети мај обележава се и као Дан Европе, јер је тог дана 1950. године министар спољних послова Француске Роберт Шуман објавио Декларацију којом је позвао на успостављање новог европског поретка, без сукоба.

У склопу обележавања Дана победе над фашизмом, изведен је и уметнички програм у организацији Културног центра Крушевца.

Деветог маја 1945., нацистичка Немачка је потписала безусловну капитулацију. Безусловну капитулацију Немачке у Берлину потписао је фелдмаршал Вилхелм Кајтел, у име СССР маршал Георгиј Жуков и у име западних савезника британски генерал Артур Тедер. Истога дана 1950., француски министар спољних послова Роберт Шуман

Обележавање чегарске епопеје

БИТКА ЗА НЕЗАВИСНУ СРБИЈУ

Једна од најпресуднијих битка у Првом српском устанку одиграла се пре 215 година, 31. маја 1809. године на Чегру. Херојски чин војводе Синђелића и његових сабораца препричава се више од два века.

Државној церемонији коју је организовао Одбор Владе Републике Србије, присуствовали су министар за рад, запошљавање борачка и социјална питања Немања Старовић, командант Копнене војске генерал-потпуковник Милосав Симовић, и градоначелница Драгана Сотировски, представници војске, полиције, УВПС Ниш, Подружнице Клуба генерала и адмирала Србије, других удружења која негују слободарске традиције Републике Србије и остали грађани Ниша.

Годишњици у Спомен-комплексу Чегар присуствовао је и Стеван Синђелић, потком чувеног српског јунака, који је рекао да је поносан на свог претка и

његову жртву. Церемонија је почела литургијом коју су одржали свештеници са епископом нишким Арсенијем на челу. У част сећања на погинуле ратнике, венце крај споменика ресавском војводи Стевану Синђелићу, положили су представници Министарства за рад, града Ниша, нишких општина, војске и полиције, УВПС Ниш и друга удружења која негују слободарске традиције Републике Србије.

„Стеван Синђелић је био мој чукун-чукун деда, ја сам његово десето колено и веома сам поносан што сваке године долазимо овде да одамо почаст нашем деди. Ми потичемо из села Грабовца у којем се налази кућа Стевана Синђелића и цело село је поносно“, рекао је Стеван Синђелић.

Представник владе, министар Немања Старовић је истакао да је херојским чином, Стеван Синђелић стао раме уз раме са Милошем Обилићем, Миланом

Топлицом, браћом Југовић, али и Стефаном Немањом и светим Савом.

„Пут којим су часни и велики преци кренули преко Чокешине, Мишара, Иванковца, Делиграда и Чегра јесте тај пут којим ниједан хришћански народ на Балкану под османлијском влашћу није смео ни да помисли да закорачи. Српски устаници једном заувек су одлучили да неће живети у ропству и да хоће слободу. Подвиг јунака са Чегра наставља да живи на пушкама и бајонетима српских ратника на Церу, Колубари, Брегалници, Кајмакчелану, Сремском фронту, Паштрику и Кошарама“, рекао је министар Старовић.

На свечаној церемонији говорила је и градоначелница Ниша Драгана Сотировски.

Бој на Чегру представља један од најтрагичнијих оружаних сукоба у читавом раздобљу Првог српског устанка. У том боју се својим јунашвом истакао ресав-

Честитка припадницима ЦВМУ „Београд”

ЗАПАЖЕНИ РЕЗУЛТАТИ

Председник УВПС Љубомир Драгањац упутио је честитку управнику ЦВМУ „Београд” Жарку Мићовићу поводом Дана те установе. Честитку преносимо у целости:

„Поводом предстојећег празника у име Удружења војних пензионера Србије и у своје лично, честитамо припадницима ЦВМУ „Београд” и Вама лично 9. јун - Дан Центра војномедицинских установа „Београд”.

Запажени резултати у раду који су запознели, са Вама на челу, својим знањем и професионализмом постигли, нама корисницима услуга пружају наду да ћемо и у будућности имати квалитетну и приступачну здравствену заштиту”.

представио је предлог организовања Европе, заснован на принципима мира, разумевања, толеранције и сарадње, познат као „Шуманова декларација”.

Иначе, Други светски рат је највећи и по обиму страдања најтрагичнији оружани сукоб у историји човечанства. Страдало је 55 милиона људи, од којих су 30 милиона били цивили. На територији Југославије погинуло је око 1,7 милиона жртава. У рату је учествовала 61 држава са 110 милиона војника.

мр Александар Симоновски

ски војвода Стеван Синђелић који је, пошто са устаницима није могао да победи бројно јаче турске снаге, пуцао из пиштоља у подземни магацин барута. Настрадали су тада сви српски војници и много Турака, а да би застрашио Србе, турски паша је у знак освете наредио да се од лобања палих српских устаника сагради Ђеле-кула у коју су узидане 952 лобање и која данас стоји као симбол борбе Срба за независност.

На крају свечаности одржан је културно уметнички програм.

З. Јашовић

Истина о трговини органима на Косову и Метохији

ШТА СУ ЧИНИЛИ НЕЉУДИ

Проф. др Елизабета Ристановић
добитник „Златног беоцуга“

НА ПОНОС СИСТЕМА ОДБРАНЕ

Професор др Елизабета Ристановић, начелник је Одељења за микробску генетику и имунологију на Војно-медицинској академији у Београду и сарадник „Војног ветерана“ добитник је овогвише награде „Златни беоцуг“ Културно-просветне заједнице Београда. Била је студент генерације Универзитета у Београду, где је докторирала 2002. године из области микробиологије и имунологије поставши најмлађи доктор наука у тадашњој Војсци Србије и Црне Горе.

Водећи је национални експерт за област биотероризма и медицинске заштите и у том својству члан је радне групе Владе Републике Србије за контролу робе двоструке намене и представник Министарства одбране и Војске Србије за сарадњу са међународним организацијама у овој области. Редовни је професор Европског центра за мир и развој Универзитета за мир УН у области биотероризам и менаџмент ванредних ситуација. Усавршавала се на најпрестижнијим светским центрима за област биолошке одбране, биолошке безбедности, биолошке сигурности, кризног менаџмента и кризне комуникације, контрахибридног деловања. Аутор је прве електронске књиге на Универзитету одбране и два курса за учење на даљину из области биотероризма, његове превенције и реаговања на исти који су преведени на енглески језик.

Аутор је и коаутор више од 300 научних и стручних радова, међу којима су књиге и поглавља у значајним међународним и домаћим публикацијама, као и редови објављени у најпрестижнијим светским часописима, као и вредне монографије „ВМА - у служби човека, здравља и отаџбине“. Као научни истраживач инсистира на мултидисциплинарном приступу у препознавању и суочавању са научним, биомедицинским и безбедносним изазовима данашњице. Добитник је Вукове награде за допринос просвети, науци и култури Републике Србије и свесрпског простора, и више других награда и признања. Поред стручног позива биотероризма и медицинске заштите Елизабета Ристановић се образовала и на литератури Његоша, Пушкина, Достојевског, и филозофа Берђајева и Иљина.

Учесник је и предавач по позиву и члан научних одбора на више домаћих и међународних научних и стручних скупова и радо виђен предавач у многим академским установама у региону. Научни саветник Универзитета у Београду за област медицинских наука - микробиологија и имунологија.

У току своје професионалне каријере испуњене радом и резултатима у периоду 2007-2011 обављала је дужност помоћника начелника ВМА за морал и информисање несебично се ангажујући на афирмацији ове установе и на унапређењу односа са медицинским, научно-образовним, верским, спортским и културним институцијама у региону и свету.

Упрепуној малој сали Дома војске у Нишу, 27. маја у организацији Команде Копнене војске, Удружења војних пензионера Србије, Ниш и Удружења писаца „Поета“ одржана је промоција књиге „Српско срце Јоханово“, аутора Веселина П. Џелетовића, председника Удружења писаца „Поета“.

Роман „Српско срце Јоханово“ је потресно сведочанство о трговини органима на Косову и Метохији. Роман је доживео 27 издања и преведен на четрнаест језика.

Аутор је свим издавачима дао бесплатна ауторска права како би се истина о страдању срба ширила светом. У току је снимање филма по овом роману. Филм је окупио глумце из целог света и копродуценте из Холивуда на заједничком путу истине. Ову топлу људску причу под називом Харвест видеће људи широм света. Њих че сигурно занима да након гледања филма сазнају праву истину о збивањима на Косову и Метохији. Ово је роман који се чита у једном даху а када га прочитате останете без даха. „Поема-роман „Српско срце Јоханово“ уздигло је истину о страдалиштву српског народа на пиједестал међународне побуне против најмрачније врсте злочинаца који су некада убијали Србе са Косова и Метохије, да би њихове органе продавали зарад својега богатства. Ова поема-роман својом вишеслојном стваралачком снагом, својом чистотом емоција, побунила је и подстакла нове угледне ауторе да се придруже теми, окупивши око себе као актере и поданике, као слушаоце и тумаче истине на просторима и изван српских земаља: од Немачке, Италије, Словеније, Румуније, а као бог да ускоро и Русије“ својевремено је написала Љиљана Булатовић, публициста и књижевник.

Аутор књиге Веселин П. Џелетовић је рођен 1962. године у Липљану. Члан је удружења књижевника Србије, члан је НУНС-а, Друштва новинара Војводине. Председник је Удружења писаца „Поета“. Добитник је многих признања као заслужни појединац за допринос култури, као борац за истину, за песничку и хуманитарну делатност.

На почетку промоције романа присутнима се обратио Мирослав Нишо Бакарч, члан писаца *Чегар* у Нишу.

„Велико ми је задовољство што ме Веселин Џелетовић уврстио у оне који на овој промоцији једног за нас Србе култног романа треба да кажем неколико речи. После уваженог предговорника и целовите слике о овом делу ја заиста немам шта да додам ново и валидно. Пре 25 година светски силници, безбожници и охоли фарисеји извршили су агреси-

ју на нашу земљу без повода и не освртања на људску и божју правду, и без одобрења Савета безбедности. Чак су се божјој правди наругали називајући своје бешчашће, своју силу и неправду, своје морално посрнуће Милосрдним анђелом. Чинили су злодела непримерена човеку. Убијали невинне, рушили мостове, школе, болнице, гробља... Киднаповали Србе од којих су узимали органе и продавали их зарад своје користи и свога болеснога ума. Роману „Српско срце Јоханово“ претходила је поема са истим називом. Када сам је први пут прочитао иако дубоко потресен темом, осећао сам се усхићен лепотом визије и начином описа тог језивог бешчашћа. Као уредник часописа „Сретања“, објавио сам је у првом наредном броју. А онда је дошао роман. Чули сте какав и зашто такав. Потресна прича о бешчашћу непримерена човеку и несхватљива људском уму. Све то је Веселин Џелетовић ставио у корице ове књиге и не само Србима него и свету указао на оно шта су радили нељуди, силници и безбожници. Књига „Српско срце Јоханово“ требала би због тога да буде књига која је ушла у сваку српску кућу, да нас стално опомиње у каквом свету живимо и да нам даје снаге да се боримо и бранимо од зла бахатих, неморалних и безбожних силника. Хвала Веселину за овај велики труд и овај споменик који нам је саградио“, казао је Мишо Бакарч.

„Пишем о једном догађају пресађивања срца који је на мене оставио снажан утисак и велики бол. Ову причу сазнали смо само захваљујући чињеници да је Немац упознао дечака, сина човека чије срце носи, и тај сусрет је био преломан за њега. Наиме од тог момента, срце води Јохана често на просторе Космета, само да би видео то дете и био са њим. И због њега пристаје да исприча како је и од кога добио срце. Усвајањем тог дечака и преласком у православље за Немца је та прича била завршена. Али за све нас остале тек тада почиње да се одмотава клупко злочина надвијено над Србима. Исказима Марија Лине Веке сазнајемо о новим случајевима трговине органима а извештајем Џон Клинт Вилијамсона добијемо доказе да је било „неколико десетина случајева трговине органима“. На нама је да истрајемо и покажемо да је било неколико стотина таквих случајева. И да укажемо свету да су та зверства почињена у доба мира пред очима међународне заједнице која сноси исту одговорност за то као и зликовци УГК“, рекао је аутор поеме-романа Веселин Џелетовић.

Зоран Јашовић

Сусрет питомаца 21. класе ТСВШ

ПОДСЕЋАЊЕ НА ШКОЛСКЕ ДАНЕ

Сусретом одржаним 26. маја у Београду обиљежена је 48-годишњица завршетка школовања питомаца 21. класе Техничке средње војне школе (ТСВШ) из Загреба. Ово је било њихово треће окупљање, најмасовније што се тиче одзива. Претходни сусрети у Краљеви и Нишу окупили су изузетно мали број подофицира који су своје прве чинове стекли почетком јула 1976. године.

Захваљујући великом ангажовању и упорности иницијатора и организатора Радише Стефановића, пуковника ТСл у пензији, на овом сусрету се окупило 40 припадника генерације (од 84 контактираних,

Саобраћајне службе, те рода везе унапређено је њих 146 – 94 водника ТСл, 11 водника СбСл и 41 водник везе (ови су последњу годину школовања завршили у Школском центру везе у Београду). Многи од њих су војностручно усавршавање наставили у Техничкој војној (Војнотехничкој) академији. Окупљању, данас углавном пензионера који су добрано загазили у седму деценију животног доба, у новобеоградском ресторану „Дрен“, су присуствовали и класићи који, стицајем добропознатих околности живе у некадашњим југословенским републикама, данас самосталним и сувереним државама Словенији, Хрватској и Сјеверној

који данас, осим у Србији, живе и широм света – Ирској, Тајланду, Русији, Немачкој... и земљама региона) који су школовање на загребачком Црномерцу, у Техничком школском центру Копнене војске (ТШЦ КоВ), започели давне 1972. године.

Генерација петнаестогодишњака, свршених „малих матураната“ рођених 1957. године, њих 186 пристиглих из свих република некадашње нам заједничке домовине – Југославије, почетком септембра '72. је, под диригентском палицом начелника класе Љубише Панајотовића, помоћ и подршку својих командира и наставника ове организацијске јединице ТШЦ-а, кренула у беспштедну борбу са обимним наставним градивом, као и стицањем и овладавањем војничким вештинама неопходних за потоње успешно обављање професионалних задатака подофицира Техничке или Саобраћајне службе тадашње ЈНА.

Након четворогодишњег посвећеног, марљивог рада и својеврсног „хода по трњу“, у јуну 1976. године на свечаности, у присуству челника Центра и Школе, као и многобројних родитеља и пријатеља славленика, у чинове водника Техничке или

Македонији или пак у иностранству (Аустрија), те њихови некадашњи командир Момчило Стојковић, Миодраг Вељковић и Милан Павловић, као и наставници Слободанка Поштић и Неђељко Јанковић.

Учесницима се, после поздравне речи домаћина Радише Стефановића, и уобичајених активности за овакве скупове - извршене прозивке и одавања поште преминулим класићима (28), старешинама и наставницима, обратили пригодним беседама командир Вељковић и пуковник ТСл у пензији др Младен Пантић, први у рангу 21. класе ТСВШ и, касније 24. класе Техничке војне академије (ТВА). Вишечасовно дружење протекло је у изузетно пријатној атмосфери, уз заједнички ручак, послужило је и за евоцирање успомена из школских дана и клупа, анегдота из школовања, логоровања, вежби..., интернатског живота у касарни, подсећање не згоде и несташлуке својствене тинејџерима, стасавања и оспособљавања за будуће животно занимање, али и за договор за наредно окупљање класића на којем би обележили велики, „златни јубилеј“ – пола века од окончања школовања у Загребу.

Ј. Новак

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у марту 2024. године

РЕШЕНО 29 ПОДНЕСАКА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 1. априла 2024. године, размотрио захтеве достављене у марту 2024. године и донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника:
 ОпОр Краљево ПР: 45.000,00 – по члану 10.371,42 динара;
 ОпОр Вождовац ВС: 40.000,00 – по члану 16.226,07 динара;
 ОпОр Нови Београд БД: 38.000,00 – по члану 32.067,02 динара;
 ОпОр Нови Београд АД: 40.000,00 – по члану 31.403,27 динара;
 ОпОр Прокупље МИ: 40.000,00 – по члану 12.988,24 динара
 ОпОр Пожаревац ВД: 32.000,00 – по члану 33.525,00 динара;
 ОпОр Ниш ЈС: 38.000,00 – по члану 22.692,89 динара;
 ОпОр Нови Београд РЗ: 32.000,00 – по члану 34.507,67 динара;
 ОпОр Смедерево РД: 32.000,00 – по члану 18.058,30 динара;
 ОпОр Ваљево МА: 40.000,00 – по члану 15.703,81 динара;
 ОпОр Смедерево АЗ: 32.000,00 – по члану 15.510,00 динара;
 ОпОр Звездара ЧМ: 32.000,00 – по члану 22.415,13 динара;

Б) Здравствено збрињавање

ОпОр Нови Београд ИЂ: 25.000
 ОпОр Нови Београд БМ: 25.000
 ОпОр Земун МБ: 30.000
 ОпОр Зајечар ЂБ: 30.000
 ОпОр Крагујевац ЂИ: 30.000
 ОпОр Крагујевац ЧП: 25.000,00 –
 ОпОр Прокупље ЛЗ: 20.000
 ОпОр Зајечар УИ: 20.000
 ОпОр Нови Београд ЧВ: 25.000
 ОпОр Панчево ВР: 20.000
 ОпОр Чукарица МБ: 20.000
 ОпОр Нови Београд МГ: 20.000
 ОпОр Нови Београд АЂ: 20.000
 ОпОр Зајечар ФМ: 30.000
 ОпОр Крагујевац МБ: 25.000
 ОпОр Крагујевац МТ: 15.000
 ОпОр Чачак НД: 15.000

Новчана средства ће бити уплаћена на текуће рачуне до 9. априла 2024. године. Захтеви који буду достављени од 1. априла до 30. априла 2024. године, биће решавани почетком маја 2024. године.

Извршни одбор

Много је чињеница које противурече
продаји зграда Генералштаба

Да ли ће бити отуђене порушене
зграде Генералштаба

СВЕТИЊЕ НИСУ НА ПРОДАЈУ

Много је разлога који упућују да комплекс зграда
Генералштаба не буде ни поклоњен ни продат.
О томе би требало уважити и ставове официра
и подофицира који су радили у тим здањима.

Као гром из ведрa неба одјекнуле су вести да се разматра отуђење зграда Генералштаба. Објекти, површине око 50.000 квадрата, тешко су оштећени у два налета бомбардовања у ноћи између 29. и 30. априла 1999. године, а Генералштаб је трећи пут ракетан неколико дана касније, у ноћи између 7. и 8. маја. Комплекс је 2005. године, одлуком Владе Србије, проглашен спомеником културе. Средњи део објекта, који се налази преко пута зграде Владе Србије (зграда А) је допола порушен током 2016. и 2017. године из безбедносних разлога.

Архитектонски комплекс, подигнут од 1956. до 1965. године по пројекту архитекте Николе Добровића, познат и као „комплекс Сутјеска“, својом експресивном формом, урбанистичком диспозицијом и снагом целокупног ансамбла дефинише и маркира једну од најпрометнијих раскрсница у Београду, истичу у Заводу за заштиту споменика културе Града Београда и указују да је мерама техничке заштите предвиђено очување аутентичног изгледа, волумена и габарита објекта.

Комплекс се састоји из два монументална, степенасто завршена тракта који се каскадно спуштају ка Немањиној улици, креирајући на тај начин урбани симбол градске капије. Прилаз ка овим траковима, благо повученим у односу на регулациону линију улице Кнеза Милоша остварен је кроз два монументална портика. Осим експресивних каскадних форми, фасаде одликује примена контрастних материјала — робусног, мрко-црвеног камена из Косјерића и белих мермерних плоча са острва Брача. Најупечатљивији визуелни мотив представљају прозорске траке на фасадама, обликоване у духу позног модернизма.

Влада Србије је најавила могућност да

се земљиште уступи на 99 година америчким предузећима Kushner Realty и Incubation Partners LLC, чему се изразито противи стручна јавност, која се залаже за реконструкцију зграде.

Директорка Републичког завода за заштиту споменика културе поднела је оставку почетком јуна 2024. Тврдила да су јој на састанку са представницима извршне власти понуђено да скине заштиту са Генералштаба или да поднесе оставку. Десетине конзерватора Републичког завода за заштиту споменика културе је изашло у јавност са ставом да четири здања око Генералштаба нису изгубила својства и вредности због којих су задобили статус заштите.

Реновирање објекта требало би да се реализује према мерама техничке заштите, дефинисаним Одлуком о утврђивању културног добра, и условима које прописује Завод, а у складу са реалним могућностима у односу на постојеће стање објекта, чија је статичка стабилност у великој мери нарушена током бомбардовања 1999. године.

Реконструкција или обнова објекта обухвати враћање изворног изгледа у мери у којој је то могуће, с обзиром на степен оштећења, уз поштовање основних волуметријских и обликовних одредница, као и примену одговарајућих материјала.

Годинама се лицитирало о судбини здања на ексклузивној локацији у центру престонице, а у медијима су се појављивале различите идеје о реконструкцији тог објекта за који су, наводно, били заинтересовани шеик Абу Дабија Мухамед бин Зајед и амерички председник Доналд Трамп, који су на месту урушених објеката видели луксузни хотел.

У јавности се говорило да би зграде А и Б бившег Генералштаба могле бити пре-

творене и у објекат јавне намене у који би биле смештене поједине администрације.

У Заводу објашњавају да нова намена објекта није дефинисана Одлуком о утврђивању културног добра, али да не сме бити у супротности са карактером објекта. Новом наменом не би требало да се девастира и деградира објекат. Када се појави предлог за нову намену, Завод ће дати оцену да ли је намена примерена или не. Зграда Генералштаба и Министарства одбране припадају целини „Подручје уз Улицу кнеза Милоша“, општине Савски венац, Стари град и Врачар, а која је од 2017. године, такође, под заштитом. Заштићене парцеле споменика културе, на којима се налази зграда Генералштаба, такође, подлежу мерама техничке заштите, тако да све интервенције у оквиру наведених парцела представљају саставни део услова стручне службе заштите“, напомињу у Заводу.

Иако зграде Генералштаба, као што је за *Недељник* потврдио архитекта и Добровићев некадашњи ученик Ђорђе Бобић и, не представљају симбол кањона Сутјеске, оне без дилеме јесу симбол свих оних који су током НАТО бомбардовања 1999. године изгубили животе, колективна рана која још увек не зараста. Или како је то Бојан Ковачевић, чувени архитекта и један од људи најзаслужнијих за то што је Добровићево ремек-дело 2005. године овенчано статусом споменика културе, својевремено рекао, рушење тог здања било би равно „културном злочину“.

Постоји много разлога због којих никако не треба отуђити комплекс знаменитих зграда према којем је центар Београда познат препознатљив. Прво према тим објектима се треба опходити као према највећим светињама српског народа. Како је обзнањено, објекти ће бити продати америчкој фирми. Ако се зна да је Американцима стало да обришу белеге својих злочина, зашто бисмо им у томе помагали.

Уколико се буде продавао цели комплекс, било би то противно националним интересима. Посебно благо представља зграда бр. 1 у којој се налази једна од најлепших сала у Београду — Ратна сала Генералштаба. Не треба сметнути с ума ни Малу ратну салу. О квалитету тог грађевинског објекта да и не говоримо. Грађевина је стилем по којем је никла зграда Владе Србије. Иза зграде Б налази се квалитетна зграда у којој су смештене институције система одбране. У кули која је саставни део зграде А смештено је Министарство одбране. У згради иза ће бити Музеј града Београда.

Зграда Владе Србије, Министарства иностраних послова, Генералштаба и Министарства финансија представљају јединствену амбијенталну и административну целину, чије би нарушавање произвело бројне проблеме, између осталог и измештање телекомуникационе инфраструктуре.

Несхватљиво је да ће будући корисник комплекса имати задатак да формира меморијални комплекс посвећен сећању на агресију 1999. године. Зар да то раде они који су нас бомбардовали?

Уколико држава тренутно нема пара за реконструкцију комплекса, сачекаћемо још коју годину, али да тада, попут пркоса, заблистају зграде које представљају понос српског народа.

Седница Скупштине нишких војних пензионера

УПОРНИ У СТВАРАЊУ БОЉЕГ ЖИВОТА

Неки од захтева организације, попут увећања бесповратног кредита за решавање стамбеног проблема, решавају се брзо и на задовољство оних који су деценијама били у служби народа и државе, док за део агенде горућих проблема нема разумевања у круговима где се о томе одлучује, између осталог речено је на скупу у Нишу.

У Дому ВС 29. априла одржана је редовна годишња Скупштина Градске организације УВПС Ниш. Међу гостима су били Симеон Туманов, председник ОпОд УВПС Нови Београд, потпредседник те организације Коста Новоковић, Координатор за рад са борачким удружењима града Ниша Иван Крстић и друге званице.

„Прошла је година дана од наше претходне Скупштине, период у коме смо покушали да учинимо што више за добробит војних пензионера. Не знам колико смо успели, али је сигурно да смо могли и више, а било је објективних и субјективних околности зашто нешто нисмо урадили.

Пре 30 година, 29. октобра 1993. године, на оснивачкој Скупштини, уз присуство 800 делегата, формирана је Градска организација УВП Ниш, као последица изразите потребе пензионисаних подофицира и официра у решавању умањених статусних и других права.

Данас Градска организација, након одређених спајања, у свом саставу има 12 месних организација на територији свих општина града Ниша, МО Алексинац, Секцију летача и падобранаца, чему треба додати војне пензионере из Соко Бање, Гаџин Хана, Сврљига и Беле Паланке као и придруженог колективног члана - Подружницу Клуба генерала и адмирала.

Наша Градска организација је једна од највећих у Србији, а са поносом можемо рећи, да смо први у погледу пружања помоћи војним пензионерима у остваривању њихових права, из свих области, како у управном и парничном поступку, као и по стамбеним питањима, здравственом обезбеђењу и друго“, рекао је председник ГрОд УВПС Зоран Јашовић.

ПИО вратити у Фонд за СОВО

И овом приликом нису заборављени проблеми који тиште војне пензионере

Председник
Градске организације УВПС Ниш
Зоран Јашовић

ре. Поменут је Закон о Војсци Србије (од 2008. године) и новим Правилником о платама и другим новчаним примањима активних професионалних лица Војске Србије, укинута је усклађивање војних пензија са процентом повећања плата професионалних припадника ВС. Тиме је дошло до великих разлика у висини пензија лица истог чина и положаја, али пензионисаних у различито време. Овим Законом није извршено усклађивање војних пензија са ванредним усклађивањем за 11,06 од 1. јануара 2008. године, чиме је повређен Закон на штету војних пензионера.

Држава је признала право, али га је смањила за једну трећину. У последње време одређени број адвоката позивају војне пензионере да их заступају везано за ових 4,21% које је држава закинула. Преовлађује став да не треба подносити тужбе за 4,21% јер је Уставни суд РС донео одлуку да

војни пензионери немају право на то потраживање.

Занимљив је податак да је руководство ГрОрг Ниш урадило више од 12.000 тужби за више периода од утужења до извршења, чиме је држави и војним пензионерима уштеђен вишемилионски износ новца, јер нису морали да иду код адвоката, који су потом од државе и војних пензионера наплаћивали велике трошкове парничног поступка.

Пребацавањем пензијско-инвалидског осигурања војних осигураника у надлежност Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и на Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, усклађивање пензија се врши по прописима које обезвређују особности војне професије. Тај поступак поделио је војне пензионере на две категорије, на оне који су до тада пензионисани и оне који се пензионишу од 1. јануара 2012. године. Овим другима се у пензију обрачунава и накнада по основу бенифицираног стажа у износу од 20 одсто, чиме се још више увећава разлика између пензија лица истог чина и положаја.

Војни пензионери који живе у Нишу су пресавили папир, захтевајући остваривање тог права, јер сматрају да је то нека врста дискриминације. За сада се води само управни поступак.

Пензије значајно мање од плата ПВЛ

Четири године су војним пензионерима била смањена месечна примања. Иако је Закон о привременом начину исплате пензија укинут, није сасвим јасно да ли ће држава вратити закинути део пензија.

„Председник Главног одбора УВПС је у септембру прошле године упутио писмо и председнику државе, који се односи на пензије. Нагласио је да се непрекидно продубљује разлика

Велики турнир јужне Србије у Нишу одјекнуо је у УВПС

између плата професионалних припадника Војске Србије и пензионисаних припадника Војске Србије, који су деценијама часно и са успехом обављали значајне и тешке дужности у области одбране земље. Створене су драстичне разлике у висини пензија старешина истог чина и положаја, што се раније није догађало. Стога, УВПС предлаже аутономно уређење пензијског система војних осигурачника, тако што би се износ пензије утврђивао у одговарајућем проценту (85%) од износа плате у последњем месецу пред пензионисање, пензије усклађивале са порастом плата у Војсци, а послови пензијског осигурања вратили у делокруг Фонда за СОВО, као што је и било пре 1. јануара 2008. године, када су донете измене и допуне Закона о Војсци Југославије“, истакао је Јашовић.

С обзиром на то да је донет нови Закон о борцима, председник нишких војних пензионера је позвао колеге који су учествовали у ратним дејствима у бившим републикама и за време ратног стања 1999. године, да дођу у просторије удружења и реше статус борца.

Да би решили статус борца потребно је да у удружење донесу оригинал решење о пензијском стажу или оригиналну потврду – уверење о учешћу у борбеним дејствима и рату 1999. године и прочитану личну карту. Представници Удружења им напишу захтев, овере оригинале код нотара и предају у Одсек за друштвене делатности града Ниша. Све се обавља бесплатно. Решење се достављају на кућну адресу или локалне власти позову на преузимање решење. Са тим решењем, прочитаном личном картом, последњим рачуном обједињене наплате војни пензионери долазе у Удружење, попуне захтев за умањење рачуна и пре-

дају га на шалтер шест у градској општини.

До сада је решен статус борца за више од 1.000 особа.

Бесплатан превоз у градском саобраћају

„Градоначелница Ниша је донела одлуку о формирању Савета за рад са борачким удружењима. Воде се разговори за разне повољности за борце и да се реши борачки додатак. Изборили смо се да наша ГрОрг има члана у Савету за рад са борачким организацијама. Истичем још једну добру вест која је обрадовала и војне пензионере: бесплатни превоз у градском саобраћају Ниша, за све пензионере и остале грађане старије од 65 година. Прво смо успели на Савету да издејствујемо од 1. 12. 2023. г. бесплатан превоз за лица изнад 70 година старости, а од 1. маја 2024. године за особе старије од 65 година.

Солидарна помоћ се додељује пензионерима чија су примања по члану домаћинства нижа од 36.338,76 динара. У последњих годину дана ГлОд УВПС доделио је члановима у Нишу солидарну помоћ у укупном износу од 516.000, динара за 15 лица. Градска организација у Нишу је доделила солидарну помоћ за 51 лице који су прележали вирус КОВИД-19, по 10.000 динара, укупно 510.000 динара.

Сви знамо да је за војника најважније наоружање, а ми иако смо га лично купили, морамо да плаћамо порез. Многи наши чланови тешка срца враћају пиштоље, и кажу уместо да се наоружавамо ми се разоружавамо. УВПС је дописом затражило од државе да се војни пензионери, припадници унутрашњих послова и безбедности ослободе плаћања пореза и таксе за пререгистрацију личног наоружа-

ња“, рекао је Јашовић.

Што се стамбено обезбеђења тиче, у 2022. години у Нишу је подељено 188 станова. Иако је Удружење инсистирало и предлагало да се подели 40 одсто станова за пензионере, а 60 одсто за професионалне војнике, одлучено је да од тог броја станова пензионерима припадне само 24 одсто.

Станови су велика рак-рана

Куповина јефтиних станова, како је речено, за припаднике снага безбедности по принципу „брзи прсти“ се показала веома лоше, тако да су станове успели да купе и припадници безбедносних снага са једном годином радног стажа, а

пензионери који брзо не баратају интернетом, остали су без станова. То је изазвало велико незадовољства код наших војних пензионера. УВПС је реаговало и указало Влади РС да такозвана куповина станова „брзи прсти“ није добра јер треба да имају предност лица која имају велики стаж чекања, односно да се врши куповина јефтиних станова на основу постојећих ранг-листи. Након тога је Влада РС у августу месецу прошле године усвојила нове уредбе о куповини јефтиних станова за припаднике снага безбедности. Уредбама су регулисана три критеријума по којима ће се утврђивати редослед за куповину јефтиних станова.

Војни пензионери Ниша који су делимично решили стамбено питање упућени су на Удружење, то јест да попуне изјаву за куповину јефтиних станова, како би добили потврду која је услов за могу да аплицирају за куповину. На иницијативу и предлог Удружења повећан је износ за неповратни кредит са 20.000 евра на 30.000 евра (у динарској противвредности) за пензионере који немају било какав стан и примају увећане трошкове становања. С обзиром на то да се у последње време не граде станови, предлаже се да лица која немају стан поднесу захтев за неповратни кредит од 30.000 евра.

Шта је сада највише потребно војним пензионера? Одговор је јасан - здравље. Године пролазе, а терет тешког рада и службовања све више стиже. У условима садашњег стања у друштву и здравље је скупо. Предност Нишлија у односу на неке општине је што у том граду постоји Одељење примарне заштите и Војна болница, са којом се остварује веома успешна сарадња.

Ове године је донет је нови Закон о здравственој документацији. Најбитније новине су: електронска картица

здравственог збрињавања и електронски рецепти.

Очекује се да свакога дана отпочне подела електронских здравствених картица и е-рецепата, као у цивилном здравству.

Расте интересовање за излете

Стање у Војној болници Ниш из дан у дан се побољшава, јер држава је напокон почела да осавременује Војну болницу, која је је најстарија здравствена институција на југу Србије, јер је формирана пре 144 године. Неопходно је ојачање болнице бројнијим санитарским кадром, чиме ће потребе војних осигураника бити брже и боље испуњаване. Добра је вест што је Болница отприлике два месеца добила неколико санитарских возила.

Током 2023. године организовано је седам излета. Ове године реализован један излет у Арађеловац и Буковачку бању, а следећи ће бити у Параћину. До краја године планирају се још четири једнодневна путовања.

У мају ове године организован је Велики шаховски турнир Југоисточне Србије на којем су се такмичиле екипе из Врања, Лесковца, Прокупља, Пирота и нишких општина. Велику помоћ у организацији пружили су Команда КоВ и локална власт. Турнир је финансиран искључиво од донација.

На исти начин планира се да се у септембру организује Мини-олимпијада трећег доба у касарни „Мија Станимировић“.

У Холу Дома војске Ниш биће приређена изложба слика и скулптура које су урадиле вредне руке пензионера, сликара и вајара.

Са Подружницом Клуба генерала и адмирала и Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања организовано је обележавање Дана сећања „Да се не заборави“. Велика сала Дома војске је била препуна, а не мали број војних пензионера је морао да стоји. У крипти храма светог Василија Острошког осветштане су плоче са исписаним именима нових косовских јунака њих 1.139 погинулих у злочиначкој агресији НАТО-а.

Као плод добре сарадње са градским властима, у децембру прошле године најсиромашнијима је подељено 67 пакета хемије, а ових дана се очекује и подела пакета прехранбене робе, што раније није био случај.

Мукотрпан задатак

„У наредном периоду морамо много више да радимо на пријему нових чланова јер негде око 50 одсто војних пензионера нису чланови Удружења. У претходној и овој години учланили смо 38 војних пензионера.“

Сматрамо да су војни пензионери веома добро информисани путем „Војног ветерана и на сајту Удружења. Организоваће се и више информисања у Дому војске Ниш.

ТЕЖИШНИ ЗАДАЦИ

На седници Скупштине усвојени су тежишни задаци у раду Градске организације и Градског одбора УВПС за 2024. године:

1. Даље организационо јачање Градске организације и интензивирање активно-сти на пријему нових чланова.

2. Одбрана стечених социјалних и људских права војних пензионера, кроз пружање правне помоћи члановима УВПС у остваривању права из области ПИО војних осигураника:

- у вођењу управног поступка за остваривање права на повраћај умањених пензија и усклађивања пензија за 20% по основу бенефицираног радног стажа,

- у организацији и пружању помоћи члановима Удружења у стицању права на статус борца,

- остала питања из ове области.

3. Брига о болесним, изнемоглим и материјално угроженим пензионерима и њиховим породицама, обиласцима, организовано пружању помоћи непосредно у МО и зградама и друго.

4. Ангажовање према Главном одбору УВПС за решавање стамбених проблема војних пензионера и помоћ у остваривању овог права (обрада аката).

5. Активности за побољшање здравственог обезбеђења војних пензионера.

6. Информисање чланова удружења о битним питањима од утицаја на статусни, материјални и социјални положај.

7. Информисање јавности о раду Градске организације и статусним питањима КВП.

8. Чување и неговане традиција нашег народа и учешће у обележавању значајних датума из историје Србије.

9. Сарадња са командама и јединицама ВС, институцијама МО, органима власти и сродним организацијама и удружењима.

10. Организација и реализација културних, спортско-рекреативних садржаја и излета за чланове УВПС.

11. Обележавање јубиларне годишњице стварања и рада УВПС и Градске организације.

12. Плански рад појединих радних тела ГрОд УВПС (комисија и одбора).

13. Пажљиво и одговорно сагледавање начина прилагођавања рада и организације Удружења условима друштвених промена и стања у Удружењу, без исхитрених одлука и нарушавања јединства Удружења.

14. Кадровска обнова и избор чланова у органе Удружења који могу успешно водити Удружење у наредном периоду.

15. Обавеза да све организације УВПС поштују статутарне одредбе и одлуке својих органа и да их у пракси спроводе.

16. Подржавање става Надзорног одбора УВПС да се питање избора потпредседника Удружења реши на статутаран начин.

Време које долази није баш ружичасто и тражи одрицања и непрекидну активност за остваривање наших права.

Наш Главни одбор је покренуо иницијативу, а и даље ће инсистирати на томе да се војни пензионери врате тамо где им је место, а то је Министарство одбране, чиме ће се многи проблеми решити, многе аномалије отклонити, а то ће бити тежак и мукотрпан задатак од кога не треба одустати. Поново ће бити покренута иницијатива да се у Нишу отвори Геронтолошки центар за војне пензионере и чланове њихових породица, јер за то постоји слободни грађевински простор“, подвукао је Јашовић.

Штарк Јосип, председник Секције летача и падобранаца је рекао да је садашња Секција мала група једног великог удружења (престало да ради у том облику), која је опстао захваљујући вољи садашњег руководства ГрОд УВПС Ниш, а пре свега Зорана Јашовића, да прихвати формирање секције струковног карактера и тиме буде једини градски одбор који поред месних одбора има и једно независно тело које одржава традицију али и заступа интересе бивших припадника једног вида војске.

„Један сам од оних који су добили хуманитарну и солидарну помоћ од

Удружења. Она ми је добродошла, јер имам супругу која је болесна и није у радном односу, а школујем дете. Од срца захваљујем УВПС Ниш на помоћи коју ми је пружила“, казао је Члан УВПС Ниш Срђан Јовић.

Звездан Стојиљковић је рекао: „Одлучио сам да решим стамбено питање тако што сам аплицирао за бесповратни кредит од 30.000 евра. Овај начин решавања за нас војне пензионере је повољан, јер сматрам да се овде, у Нишу, тим кредитом може решити стамбено питање. Од срца захваљујем УВПС Ниш на помоћи коју ми је пружена око реализације кредита“.

Миодраг Додић је захвалио се Удружењу које му сваке године додељује одређени износ на име солидарне помоћи, а ове године му је додељен и пакет хемије и прехранбених производа. Пружена му је и помоћ везана за решавање стамбеног питања. Захваљујући удружењу добио је стан и тако решио тај проблем.

Координатор Савета за рад са борацким удружењима Иван Крстић је апострофирао добру сарадњу са организацијом нишких војних пензионера. Обећао је да ће убудуће пружити већу помоћ у решавању проблема Удружења.

3. Ј.

Сусрет старешина 23. (Тимочке) дивизије и 9. бригаде

СЕЋАЊА НА МИРНОДОПСКО И РАТНО ВРЕМЕ

Радно председништво скупа

За добро здравље и срећу

Недавно су се у Дому ВС у Београду сусреле бивше старешине некадашње 9. бригаде, односно Тимочке дивизије, а и 23. граничног батаљона. Најпре је организован састанак у атријуму Дома ВС, којем је председавао Љубомир Рељановић, председник ГО УВПС Зајечара. Припомагао му је генерал у пензији Грујица Давидовић.

Након свих збивања која су задесила јединице и старешине 9.пбр, од њеног формирања 1969.године, први пут су се срели пре неколико година, када је организован састанак са онима који су били здрави да дођу, и да се после дугог низа година поново сретну. Тада је договорено да се напише текст-сећање старешина на догађаје у миру и рату, која би на основу преживљених догађаја свих припадника бригаде подсетио на збивања од 1969. године, када је формирана мирнодопска бригада, до њеног преласка у развојну Тимочку бригаду 2007. године.

На основу текстова оних који су вољни да изнесу своја запажања, 2020. године написана је књига која подсећа на догађаје који су седешавали у 9.бригади.

Сусрет у Београду био је трећи од расформирања јединице. У првом делу сусрета евоциране су успомене на период проведен у јединици, али и после тога. Занимљиви су догађаји које су препричале бивше старешине јединица којесу лоцирале у Зајечару. Један од њих, Александар Јовковић, је после службе у 9. бригади много година провео у мисијама мира Уједињених нација, о чему је говорио надахнуто, уз фотографије на видеобиму.

Дружење је настављено у Ресторану Дома ВС, где су уз ручак присутни евоцирали успомене на минувале дане. Договорено је да се нови сусрет организује идуће године, негде у средишту

Одавање поште преминулима

Заједничка фотографија за успомену

Пројекат удружења „Мудрост је оружје јаких“ наставља свој пут кроз Р. Србију, путем изложбе под истим називом у просторијама Факултета за дипломатију и безбедност (ФДБ) у Београду. Домаћин је том приликом 10. априла организовао Округли сто за предаваче, студенте и представнике институција са којима сарађује у различитим областима.

Изложба под називом „Мудрост је оружје јаких“ међу студентима ФДБ организована је на позив декана факултета проф. др Радојице Лазића, са циљем да помогне студентима у бољем разумевању дипломатске службе, а посебно места и улоге војне дипломатије у заштити државних интереса. Поред тога, присуство удружења ВВОСС треба да помогне да се боље разуме утицај рада војнообавештајне службе на свеукупну националну безбедност и значај међусобне сарадње специјализованих државних и војних служби безбедности на њеном очувању.

Одјаци војнообавештајне делатности Србије у области дипломатије и безбедности у новијој историји региона

ОЧИ И УШИ ДРЖАВЕ

Борба за смањење „реалног времена“ у којем се државном и војном руководству испоручују информације био је и остао важно мерило успешности рада службе. Један од примера је рад органа за електронско извиђање ЈНА који су у месецима пред почетак грађанског рата на простору СФРЈ располагали подацима о припремама у Словенији и Хрватској за оружану побуну, као и пред агресију на СРЈ, када су државном руководству предочили модел ваздухопловне операције коју ће изводити НАТО.

Учесници занимљиве трибине

Градимиr Јовановић је уручио признање проф. др Радојици Лазићу

Што пре до информације

Иако је тежиште било на актуелности рада војнообавештајне службе, представници удружења у саставу генерал-пуковник проф. др Бранко Крга, капетан бојног брода Градимиr Јовановић, пуковник Бобан Рањеловић и пуковник Велибор Базовић су током својих уводних излагања објаснили циљеве ангажовања припадника удружења у очувању сећања на генерације старешина који су стварали службу, непроменљивост природе војнообавештајне делатности, потребе да се прате техничко-технолошке промене, да би се успешно носили са противницима и неопходности да се на странијој територији очува присуство службе кроз војнодипломатске представнике.

Борба за смањење „реалног времена“ у којем се државном и војном руководству испоручују информације био је и остао важно мерило успешности рада службе. Један од примера је рад органа за електронско извиђање ЈНА који су у месецима пред почетак грађанског рата на простору СФРЈ располагали подацима о припремама у Словенији и Хрватској за оружану побуну, као и пред агресију на СРЈ, када су државном руководству предочили модел ваздухопловне операције коју ће изводити НАТО. Међутим, имати своје „очи и уши“ у страним земљама је прерогатив за спречавање стратешког изненађења од војног

угрожавања државе и нације. Штавише, утицај војне дипломатије да се спречи агресија је њен најтежи задатак, али не и немогућ.

У припреми округлог стола сви заинтересовани су имали могућност да проуче каталог изложбе, читавањем QR кода и да се у трајању од пола сата непосредно пред округли сто детаљније обавесте о појединостима историје ВОС Србије, кроз разговор са представницима Удружења. Поред њих, својим присуством подршку је пружио председник скупштине удружења генерал-потпуковник Јован Милановић, као и шеф кабинета МО бригадни генерал Горан Момчиловић. Разговор са посетиоцима као и уводна излагања конципирана су на начин да подстакну присутне на размишљање и учешће, које ће обликовати ток и садржај догађаја.

Храбро до истине

Између осталог представници Удружења су током обраћања истакли да су српски војни представници и у најтежим тренуцима за Србију, саветовани да не слушају поглед пред странцем и да храбро говоре истину. Кроз историју активности службе су појачавани у периоду криза и ратова, као и последњих тридесетак година коју су обележили грађански рат и агре-

Студенти су са занимањем разгледали приређену изложбу

сија на СРЈ. При томе врхунске обавештајне и дипломатске вештине показали су ген-пук Јован Милановић, као и његов претходник пук. Владимир Вауњник, правовременим информисањем државног врха о бомбардовању Србије 1941, односно 1999. године. Значај ових постигнућа је још већи у тренутку када се поставља питање да ли су моћне службе, попут руске и израелске, подбациле у оцени украјинске и палестинске моћи.

Свет у променама

НЕ НАЗИРЕ СЕ
КРАЈ СТРАДАЊА

У осврту на агресију на СРЈ, генерал Крга је подсетио присутне да је кредибилитет НАТО-а за њене чланице био изнад истине о борби српских снага безбедности против терориста на Косову и Метохији. Повлачење пет војних представника, након прекида дипломатских односа са агресорским земљама, умањили су могућност да се боље прате догађаји у тим земљама. Коначно, епилог агресије су били петодневни преговори, а не капитулација пред најмоћнијом војном силом у историји света. Заправо, издејствована је резолуција СБ УН број 1244 као добра основа за одбрану суверенитета Р. Србије. Данас, као и увек у историји, војна дипломатија ће бити успешнија уколико иза себе има моћну оружану силу, а данас је то Војска Србије. Треба поздравити све напоре да се она ојача.

Способност за реаговање

Неповољни процеси по нашу земљу који се одвијају у нашем региону од 1991. године, а посебно од 1999. године, последњих година губе на снази. Све већи број људи и земаља, посебно у светлу актуелних криза у свету, све слободније осуђује агресију на СРЈ и наводи да Србија има легитимно право да се бори за своје интересе у погледу статуса своје јужне покрајине. Инсценирана побуна Албанаца и хуманитарна криза на КиМ, као изговор за деценију раније планирану интервенцију Запада, постају општепозната ствар. Са променом односа снага глобалних сила и повећањем свести међународне заједнице о њеној инструментализацији ради „интервенције“ 1999. године, појављују се гласови који говоре да је Србија показала способност да пре свих реагује на „негативне глобалне таласе“ тада и да се препозна као субјект који може да покрене заустављање тренутних негативних трендова у свету.

У завршном делу активности декан факултета је представницима удружења уручио захвалнице и последње издање обједињених радова студената факултета. Председник УО кбб Градимир Јовановић је одговорио уручивањем медаљона удружења ВВОСС господину професору др Радојици Лазићу, за посебан допринос и сарадњу у реализацији пројекта.

Приближавањем војнообавештајне делатности широј српској јавности, кроз изложбу и разговор о њеном садржају, удружење остварује један од циљева свог постојања. Она ће, по жељи домаћина, бити доступна јавности бар недељу дана у просторијама факултета. Сходно природи послераја за које се студенти ФДБ припремају, као и њихових професора и гостију, питања су била усмерена на простор бише Југославије и деловање страних фактора на угрожавање српских интереса деловањем спољног и унутрашњег непријатеља. У том смислу, декан факултета је оценио да су присутни имали прилику да своја теоретска знања употпуне примерима из професионалног рада представника Удружења. Ово, према директоровим речима, треба да буде почетак дубље међусобне сарадње за коју постоје добре основе.

Бобан Ранђеловић

Имамо прилику да се о ратовима у Украјини и Палестини прилично детаљно упознамо са реалним стањем, захваљујући специјалним емисијама на неколико домаћих телевизија. У програмима скоро редовно учествују многе наше пензионисане колеге, вероватно су и чланови УВПС.

Стиче се утисак да се поједини наши припадници изванредно припремају у изношењу стручних анализа и запажања. Велико је задовољство кад добијају признања од саговорника који су такође стручњаци у својим областима. Али, и поред свих анализа, са неким проценама и разлозима сукоба, посебно у Украјини, прилично се лутало.

Ово је згодна прилика да мало себе похвалимо тј. наше интерно гласило „В. Ветеран“. У неколико текстова, у последњих годину дана, дате су праве оцене о два актуелна сукоба које је потврдило трајање сукоба. Тек пре извесног времена нека позната и призната имена из свере информисања помињу пљачку богатства РФ као најважнији узрок кидисања Запада на Русију. „Ветеран“ је о томе писао у фебруару 2024. године, где је речено како ће западне демократске земље, вишеструко надокнадити помоћ коју дају Украјини.

Нису увек у поменути емисијама компетентни гости, па тако многи наседају на неке непроверене вести. Војничком логиком долази се до закључка да су вести намерно пласиране ради утицаја на супротну страну у рату, као што је недостатак људства, муниције и средстава ратне технике у украјинској војсци. Нека сазнања говоре супротно тј. да су увек благовремено снабдевени од савезника и „пријатеља“ свим потребама за војску и вођење рата. Са људством је слична ситуација, стиже са свих страна, захваљујући браћи из НАТО друштва и многобројних савезника.

Насилна мобилизација, како се у нашим медијима назива хватање људи на улицама и одвођење на фронт, озбиљним војном лицима може деловати као подвала, намењена западној јавности и војсци супротне стране. Поступак насилног одвођења на фронт пред камерама, намеће закључак како руска војска не може да победи тако безвољну деморалисану и неспособљену војску.

Неке наше колеге, учесници емиси-

ја на ТВ, упозорени су од колега да се не размећу изјавама и линијама докле руска војска „сигурно“ мора освајањем стићи. СВО руске војске у Украјини изbacила је на видело неколико неочекиваних правих великих чуда.

Прво чудо је упорност и живавост украјинске војске. Та чињеница је изненадила и Запад и руску војску. И све то уз огромне губитке.

Друго чудо је потпуно неочекивано понашање Запада, пре свега тзв. елита па у последње време и народа. Уз све опасности које би донео могући рат, ратоборност код појединих врхушки и народа расте. Потпуно је чудно и неочекивано понашање Немаца.

Треће и највеће чудо и изненађење је руска економија. У незапамћеном броју санкција и економској изолацији од стране Запада, Русија финансира рат и повећава свој БДП. Светско чудо.

Треба овде такође поменути и не мања чудеса у рату Израела и Хама-са. И о томе су у Ветерану дате почетком године праве оцене о неспособности хваљене израелске војске која не успева да оствари ратне циљеве против недораслог, слабо наоружаног непријатеља и немоћи да се одбрани од иранских ракета и дронова. Уз све неуспехе учинили су незабележена геноцидна дејства према Гази.

Много новина у извођењу борбених дејстава изнедрили су поменути сукоби као што је масовна појава и употреба дронова. Неки у шали кажу дроновски рат. На то би се требало много шире осврнути неки следећи пут.

На крају кратко о изборима у ЕУ, који могу имати утицај на рат у Украјини. Међутим, неко је лепо рекао: да избори на Западу могу нешто да промене, давно би их укинули.

Драгослав Дража Спасојевић

О успешнима се говори и пише

РАД, РЕД И ДИСЦИПЛИНА

Породица Живковић прави је пример како се упорним радом од мануфактурне производње прераста у угледну фирму са годишњом производњом од 10.000 до 15.000 литара пића

Љубинско Живковић пред колекцијом производа

П рича о „Подруму Живковић” много је слична оној о просечном српском домаћинству у новој историји Србије. То домаћинство је сваштарило у производњи. На свом поседу, логиком морања - садило се и производило све по мало. Важило је правило: ако се све не засеје и засади, то није прави српски домаћин. Гајење винове лозе и воћњака била је и потреба и култ и љубав према производњи вина и љуте мученице, што се зове шљивовица.

Новија историја Србије и српства тотално је уназадрила српско село и српског сељака, посебно од Бубањ потока, па јужно до Прешева.

После преживљених хаварија и трагедија, после пропасти претходног социјалистичког система (када је све било прописано, регулисано, наређено и запосљено), долази дивљи капитализам, све супротно од претходног. У главама српских сељака, али и интелектуалца, започиње кошмарна борба - транзиција у мозгу са научном теоријом и праксом капитализма. Свака породица - мала фабричица. Са свим овим суочили су се творци новог „Подрума Живковић”, а то су Љубинко Живковић, официр ЈНА (потпуковник), супруга Вера Живковић, медицинска сестра, ћерка Милена, педагог и син Милан, дипломирани политиколог.

„Идеја да се бавим приватним послом дошла је једног месеца и једне године, када сам примио плату више од милијарде динара и отишао да нешто купим. Имао сам пара самозаједну кутију кекса. Уследило је вече кућног савета. Супруга ја разговарали смо о томе како даље преживљавати. Добио сам задатак и до ноћи сачинио оперативни елаборат са предложених 12 тачака могућих послова и задатака за попуну кућног буџета. Та 12. тачка „производња вина и ракије” је и усвојена. Зашто?

Зато што су моји родитељи (тадавећ упокојени), оставили мени као мушком наследнику, комплетно домаћинство, између осталог и засад винограда, и бачве, каце, буриће за вино ракију у селу Малошишту, општина Дољевац”. Супруга Вера, радила је као медицинска сестра у селу Васиљ, десет километара од Књажевца, прича нам Љубинко.

Случајни сусрет са деда Калчом, типичним српским домаћином и видаром, одредио је будућност Живковића. Понудио им је, у његовој кући, ракију траварицу. Била је фантастична. У даљем току разговора открио им је тајну производње те траварице, коју није саопштио ни својој деци.

„Те јесени, моја супруга ја задужујемо се и купујемо нови класични бакарни казан од чувеног казанчије Видоје Павловића из Сврљига. По рецептури деда Калче, произвели смо годишње стотинак литараракије траварице... Једне вечери у Дому ЈНА у Књажевцу, на другарској вечери, понео сам флашу те ракије да почастим своје колеге. До мене је седео један од тамошњих тајкуна. После дегустирања и првих сазнања о производњи рекао је да региструјемо производњу, флаширамо ракију и неће питати за цену. Те непроспаване ноћи, ушао је неки „вирус” у мене и до јутра (пored службених мука и проблема) размислио сам и те нове...

Настаје период планирања, новог новчаног задуживања, сукоба са прописима. Око регистрације Подрума било је и проблема са државом, јер се нешто ново рађа у Србији. После готово годину и подана на релацији Општина Књажевац - Министарство пољопривреде Београд добили смо решење за производњу вина и ракије и пуњење у оригиналну амбалажу”, наводи Живковић.

Претходни уводни историјат Подрума текао је од 1993. до прве регистрације - 15.

априла 1998. године. Уследило је поновно задуживање, сада у духу Закона о производњи вина и ракије. Опет инвестиције за машина, опрему, за адаптацију у туђим а напуштеним подрумима, па контроле државних инспектора...

„Војничка упорност не изостаје. Све смо успешно извршили. Произвели смо и наш бренд за Европу - ракију „Sante” (у преводу са франсуског „здравље”). Напунили смо нарочите флаше, упакovali их у оригиналну амбалажу, залепили акцизне маркице, отворили рачун у банци и коначно кренули са бизнисом. Наш саветник, онај тајкун, је пропао, угашена му је фирма, а он запао у проблеме са законом! Изгубљена је битка, али не и рат. Како? У даљој борби стекли смо огромно искуство. Од тада, па до данас, историјат развоја фирме Подрума Живковић иде стално узлазном путањом”, истиче саговорник.

Љубинско 2001. одлази у пензију. Тада пресељавају машине, опрему судове и друго у очев већи грађевински објекат, преуређују га и дограђују за производњу вина и ракије.

Производна палета пића састоји се од шест врста ракија: „Санте” и „Кантарионоваракија”, „Дуњевача” и „Кајсијевача”, „Лозовача” и „Шљивовица” и три врсте вина: бело „Кристал”, црвено „Розе” и „Јужњачка крв”. Од почетних стотину литара, у данашње време годишња производња ракија, а и вина износи од 5 до 10 тона, у зависности од промета. Ракија „Sante” је заправо лоза у којој су специјалном методом, синергизована етерична уља од 27 врста лековитих и ароматичних биљака. То је истински природни нектар, двапут дестилисан из ферментисаног, неоточеног винског кљука, ароматизован пажљиво одабраном смесом ароматичних дивљих лековитих биљака са дискретном, али јединственом хармонијом пријатне ароме и укуса. Све екстрактне биљне компоненте потичу од биљака са еколошки недирнутих обронака и ливада планина Ртањ, Старе планине и Сврљишких планина.

У протеклих 20 година фирма је учествовала на бројним сајмовима и изложбама.

Живковић је у Књажевцу био носилац формирања Удружења произвођача вина и ракија и једну деценију председавао тим удружењем. Подрум Живковић добитних је више сајамских признања. У међувремену, уведен је и технолог у производњи и урађен елаборат и добијен сертификат за рад подрума по систему НАССР.

Када је фирма конкурисала за кредит од државе, стигло је негативно решење. Чим је то чула једна госпођа из Немачке, чијег су супруга угостили Живковићи, одлучила је да им да кредит колико год им је потребно новца.

Министарство економије и регионалног развоја - Сектор за туризам је, након одговарајућег обиласка Подрума извршило обележавање и поставило саобраћајне знаке око Ниша и на главним магистралним и регионалним правцима, у контексту Винских путева туризма. Због тога су Живковићи адаптирали стамбену кућу за смештај туриста Винског пута.

Круна свега, исходитељ у овој причи, је само једна реч - љубав. Односи се на супругу и децу у Србију.

На улазу у Подрум, поред назива Подрум Живковић, такође крупним ћириличним словима, пише: „Рад, ред и дисциплина”.

З. П.

НАТО у агресији на СРЈ није остварио ни један постављени циљ, а требало је да нас окупира за три до пет дана, као поклон јубиларном заседању тог савеза (50 година постојања западног војног савеза), у априлу 1999. године, наставили су агресију другим средствима, што данас и не покушавају да прикрију.

Званично се Сједињене Америчке Државе залажу за слободу, демократију и људска права. Међутим, у пракси је све другачије. У разговорима (преговорима) они су слаткоречиви. Једно обећавају и договарају се, друго потписују, а трпе раде. На примеру агресије на нашу земљу, Савезну Републику Југославију – Србију, очигледан је пример како то реализују. После седамдесет осам дана бесомучног бомбардовања становништва уз употребу муниције са осиромашеним уранијумом и плутонијумом и разарања градова и индустријских постројења приступило се преговорима.

Употреба муниције са осиромашеним уранијумом

У преговорима је било речи да снаге Уједињених нација буду само на граници са Албанијом, а да на Косову и Метохији остане педесет одсто припадника Војске Југославије и педесет одсто полиције. Прекршили су договор, па је потписана Резолуција Савета безбедности број 1244, по којој је Косово и Метохија саставни део Републике Србије. Трбало је да се на територију Покрајине врати одред Војске и полиције, јачине 999 људи, а српско становништво да штите снаге Уједињених нација. Али Запад поступа другачије, односно наставља агресију другим средствима.

Не смемо да заборавимо на употребу муниције са осиромашеним уранијумом и плутонијумом. Употреба осиромашеног уранијума на СРЈ – Србију има веома тешке и тужне последице, што признају чак и међународне организације. У рејонима употребе осиромашеног уранијума бележи се значајан пораст броја онколошких болести, неплодности код мушкараца, аутоимуних болести, компликација у трудноћи и посебно, менталних поремећаја код деце.

Крајем 20. века муниција са осиромашеним уранијумом коришћена је и у Ираку, Авганистану, Либији и Сирији. Примена ове муниције пажњу светске јавности привукла је тек после великог броја оболелих цивила и војника по завршетку Заливског рата. Међутим, ни до данас Светска здравствена организација није покренула озбиљно истраживање усмерено на последице употребе муниције са осиромашеним уранијумом. Вероватно најдале у истраживањима су отишли Италијани, после оболела њихових војника који су били на Космету.

Недостају валидна истраживања о здрављу

У СРЈ, одмах после агресије, на Војномедицинској академији су започети годишњи систематски прегледи при-

Употреба муниције са осиромашеним уранијумом је злочин

Поводом 25 година од завршетка агресије на СРЈ

РАТ ДРУГИМ СРЕДСТВИМА

Трбало је да се на територију Покрајине врати одред Војске и полиције, јачине 999 људи, а српско становништво да штите снаге Уједињених нација. Али Запад поступа другачије, односно наставља агресију другим средствима.

падника Војске, који су боравили на подручјима употребе те муниције, с циљем праћења њиховог здравственог стања. Међутим, петоктобарска власт је прекинула истраживање, наводно због недостатка новчаних средстава. Данас је јасно да је то био само изговор.

Тек 2018. године у Србији је формирано Заједничко тело од неколико министарстава, да би се утврдила могућност узрочно-последичних веза између загађења и здравствених ефеката, односно утврдиле последице употребе муниције са осиромашеним уранијумом. Међутим, комисија Народне Скупштине за утврђивање последица бомбардовања НАТО-а да сада није поднела извештај. По формирању овог тела, из дипломатских кругова САД и неких западних земаља поручивано је „зажалићете ако будете истраживали“. Данас тадашњи амерички званичници истичу да су поносни што су у агресији НАТО-а, заједно

са терористичком албанском организацијом, спречили прогон и геноцид над албанским становништвом – а уствари извршили су прогон и геноцид над српским становништвом и окупирали део територије Србије. Нажалост, немирни атоми осиромашеног уранијума лебде и лебдеће над нашом територијом где је употребљена таква муниција.

Западне државе учеснице у агресији континуирано врше притисак да званично признамо да смо геноцидни, да је њихова агресија била оправдана. Поред тога власти тзв. државе Косово од агресије НАТО-а до данас, уз подршку „демократског“ Запада, врше терор над преосталим Србима на Косову и Метохији.

Крајњи и једини циљ тих активности је оправдање агресије и признање тзв. државе Косово.

Лука Кастратовић

Актуелна догађања и домети силе и моћи
у међународним односима

ТАМНЕ НОЋИ НАСИЛНОГ ЗАПАДА

Потпуна контрола Балкана од стране САД/НАТО је један је од циљева западне стратегије експанзионизма. Балкан је чвориште Медитерана, Блиског Истока, Истока, Централне Азије и Африке. За САД/НАТО контрола тог чворишта није потпуна нити поуздана без потпуног покорвања Србије и БиХ. Оно што Запад сада чини у вези са Сребрницом само је један од тзв. асиметричних напада ради сламања отпора увлачењу Србије и БиХ у НАТО и његову стратегију експанзије на Исток.

Однос политичког Запада према Србији и РС не може се разумети изван контекста глобалних геостратешких циљева Запада у Европи и свету. Експанзија ка Русији, Сибиру и Централној Азији је најважнији геостратешки циљ Запада, на челу са САД, па и најновији потези Запада према РС, Србији, укључујући КиМ, су интегрални део те стратегије.

Покретање питања „геноцида у Сребрници“, најпре у СБ УН, а када тамо то није прошло због вета Русије, онда се то „сели“ у ГС УН, део је концепта западних центара моћи предузимања свеобухватних мера притисака, претњи и уцена према српском народу на Балкану, а пре свега, у КиМ и Републици Српској због неувођења санкција Русији, непризнавања једностраног отцепљења Приштине и војне неутралности. Притисци се одвијају синхронизовано коришћењем различитих средстава и правца.

Ревизија Дејтонског споразума

Најважнији видови и правци су: интензивирање ревизије Дејтонскопариског споразума и угрожавање опстанка РС, у ком правцу је посебно ангажован илегални Високи представник Кристијан Шмит, из Немачке; безобзирно кршење резолуције СБ УН 1244, посебно, делова који се директно тичу права и легитимних интереса Србије и српског народа, а пре свега, кршење одредби о поштовању суверенитета и територијалног интегритета Србије; пракса двоструких стандарда у примени тзв. Бриселског споразума од 2013. и на њему заснованих других докумената; интензивирање етничког чишћења преосталих Срба са Косова и Метохије; потпуно занемаривања обавезе гарантовања слободног и безбедног враћања преко 230.000 Срба и других неалбанаца.

Процес пријема тзв. Косова у Савет Европе одвија се изван свих норми и стандарда. Услови за пријем су лукаво измишљени. Запад настоји да их што скупље „прода“ Србији, посебно формирање ЗСО, да би замаглио

Пише
Живадин
Јовановић,
бивши
министар
иностраних
послова

чињеницу да, тзв. Косово нема право на чланство у било којој међународној организацији држава, па ни у СЕ. Прво, зато што је то територија под мандатом СБ УН, а СБ нити је консултован, нити је дао сагласност за то; друго, што питање статуса, као најважније, још увек није решено нити садашњи формат дијалога води томе; и треће, што резолуција СБ УН 1244 као исход преговора предвиђа аутономију КиМ, у оквиру СРЈ, односно, Србије, као правне наследнице, и ни један други статус. Толико о праву.

Дупли стандарди

Што се тзв. „правила“ тиче, на која се представници Запада често позивају, добро би било уколико би СЕ, у складу са својим мандатом, извршио њихову кодификацију и оставио вредно сведочанство арбитраности, дуплих стандарда и самодовољности, у наслеђе будућим генерацијама. Синхронизација свега тога са иницијативом за усвајање декларације ГС УН којом се српски народ жигаше као геноцидни, ствара за српски народ, Србију и Републику Српску ситуацију без преседана.

Уз све речено, „Политбиро ЕУ“, по директиви са вишег места, врши једнострану измену преговарачког поглавља 35 којом се, као неотклоњивим условом (*sine qua non*), Србији издаје директива да призна илегално отцепљење КиМ. У име демократије, људских права и као доказ привржености „заједничким европским вредностима“, од Србије се захтева да се

одрекне суверенитета и територијалног интегритета и да сарађује у кршењу међународног права и резолуције СБ УН 1244! Није ли то обновљен захтев Србији да капитулира, „у име виших циљева“? Какав је, какав треба да буде, њен одговор?

Српска политика и дипломатија улажу велике напоре да се последице овог концентрисаног напада политичког Запада смање, уколико се не могу избећи, и ти напори заслужују подршку. Ипак, остаје питање може ли се после овога наставити исто као да оптужбе српског народа за геноцид није ни било и то од стране за коју везујемо суштински део спољнополитичке стратегије?

Ако Немачка влада, као влада водеће чланице ЕУ, води акцију за проглашење српског народа за геноцидни, ако њу у томе прати и подржава већина влада других чланица ЕУ, поставља се неизбежно питање, може ли Србија имати поверења у добре намере немачке владе и руководства ЕУ, у њихова обећања, критике или комплименте? Можемо ли са њима равноправно преговарати док нам над главом, као „Дамасклов мач“, држе нови „Act Order“ у виду новог поглавља 35?

Потпуна контрола Балкана као циљ

Ово сигурно није ситуација када можемо још једном рећи – да је оптужба за геноцид само још једно у низу питања о којима Србија и Немачка, односно ЕУ, имају различите ставове, и ништа више од тога?!

Чини ми се да нас је садашњи, могу рећи, одлазећи, ешалон политичке елите ЕУ и Запада, са ретким али часним изузецима, својим синхронизованим нападима, принудио на преиспитивање и прилагођавање. Без тога, тешко је очекивати да ће нас и пријатељи и противници озбиљно схватати.

Потпуна контрола Балкана од стране САД/НАТО је један је од циљева западне стратегије експанзионизма. Балкан је чвориште Медитерана, Блиског Исто-

Председник Александар Вучић на заседању Генералне скупштине УН

Гласање у Генералној скупштини УН о резолуцији

ка, Истока, Централне Азије и Африке. За САД/НАТО контрола тог чворишта није потпуна нити поуздана без потпуног поковања Србије и БиХ. Оно што Запад сада чини у вези са Сребрницом само је један од тзв. асиметричних напада ради сламања отпора увлачењу Србије и БиХ у НАТО и његову стратегију експанзије на Исток.

У Украјини и око ње, перспективе западне стратегије су су све друго осим успех. Економски, развојни и социјални пад је стварност. Африка се дугорочно оријентише на партнерство са Кином и Русијом. Глобална већина све одлучније одбија неоконизацијом неоперативно-корпоративног и униполарног модела и хвата корак са мултиполарним поретком.

Приближавање европских америчких избора уноси неизвесност и страх у редове досадашње политичке елите. Извесно је да ће на таласу незадовољства маса због инфлације, стагнације и осетног пада животног стандарда, доћи неке нове снаге. Зато су на Западу данас најчешћа питања у пару: „шта ако Зеленски изгуби“ и „шта уколико Доналд Трамп победи“. То свакако, није показатељ самопоуздања, јединства нити оптимизма.

Шта смета колективном Западу

Англо-Амерички, англо-саксонски фактори воде дугорочну политику слабљења, дробљења и неутралисања српског народа као политичког фактора на Балкану. Смета им што се српски народ не мири са политиком доминације, што показује отпорност и непокорност, чак и у условима када су други „легли на руду“, а неки се чак и грабе за улогу у кампањи против Србије.

Западу поготову смета процес јачања специјалних, паралелних односа Србије и РС, њихово инфраструктурно повезивање, координација у привреди, култури, образовању и у међунородним односима; смета им што не успевају да заваде Београд и Бањалуку, што Србија и РС релативно брже напредују у развоју од других.

Водећим земљама Запада посебно смета што руководство РС руководи се универзалним принципима међунородног права и својим виталним интересима, не жели да се одрекне права записаних у Дејтону, да се сагласи са увођењем једностраних, илегалних санкција Русији и што следи политику војне неутралности Срби-

је, спречавајући на тај начин да БиХ уђе у НАТО;

Империја не заборавља и не опрашта. У Савету безбедности је Русија спречила усвајање општеобавезујуће резолуције о Сребрници. Враћање тог питања у модификованој форми у Генералну скупштину УН, има двоструки карактер – узвраћања Русији и жигосања српског народа. Сви напади са Запада на српски народ увек су имали и антируски, антисловенски карактер. Данас је то чак и видљивије него раније.

Ескалација сукоба у Палестини, масовно убијања цивила, деце, подршка Запада, пре свега, САД и других водећих земаља Запада, Израела, спречавање СБ УН да предузме делотворне мере ради прекида израелске инвазије – изазивају потребу за „покривањем“ таквих догађаја, заостравањем „незавршених послова“ на Балкану.

Одвраћање пажње исламском свету

Западни центри моћи су, не једном, подметали пожаре и подизали димне завесе на Балкану да би након тога махали својим заслугама за „стварање исламске државе у срцу Европе“, да одвраћали пажњу исламског света и светске јавности уопште, од злочина које чине, или које подржавају на Блиском Истоку, да би маскирали стратегије манипулисања и грубе експлоатације арапских и других народа исламске вере. То и данас чине, „вадећи из рукава“ карту „геноцида у Сребрници“ да би одвратили пажњу од израелске инвазије у Гази. Када им затреба, Западне силе једну националну мањину прогласе за већину и онда јој признају „право на самоопредељење“ као што ратни злочин на територији једне општине, прогласе за геноцид!

Изабрали су Немачку да буде предводник подмукле антисрпске акције знајући добро да је Немачка целу југословенску кризу обилато користила да би одбацила тесно одело које су јој савезници поклонили по окончању Другог светског рата, знајући добро да Немачка непрекидно тежи да баца у сенку геноцид нацистичке хитлеровске Немачке, да жели да награди своје савезнике из Другог светског рата и казни српски народ и Србију, као и да, уз све то, претендује на „право пречега“ на Балкану. Реч је о хазардерској „интерној“ игри Запада чији су мотиви у основи исти од разбијања СФРЈ и оружане агресије 1999, али о чијим се последицама, очигледно, не размишља.

(Израгање на Округлом столу одржаном у Прес центру Удружења новинара Србије 23. априла 2024, поводом покретања питања „Геноцида у Сребрници“ пред ГС УН)

Хероизам и човечност припадника 3. армије и Приштинског корпуса у одбрани земље од агресије НАТО-а НА ПОНОС СРПСКОГ НАРОДА

У условима најнеповољнијег односа снага, вештина и умеће су надјачали силу. Изузетном покретљивошћу, маскирном дисциплином, обмањивањем, маневром, Корпус је избегао ударе из ваздушног простора и са дистанце, сачувао живу силу, материјална средства и технику. У садејству са снагама МУП-а и другим субјектима одбране у зони остварена је заштита територије, одбрањена државна граница и интегритет земље, слобода земље, пружена помоћ становништву и створени услови, да се у прекиду злочиначке НАТО агресије укључе Уједињене нације.

Неуспех у реализацији прве етапе приморао је НАТО да пређе на другу, извођењем операције „Стрела-2” и проширењем фронта напада са 10-15км на око 60 километара.

Главни правац напада водио је преко планине Паштрик и карауле „Горжуп” ка Призрену, са истим циљем: „за два дана ући у царски град Призрен”. Операција је отпочела 26. маја, на Д+65, а завршетак (због одустајања) 14. јуна (1999).

Агресор је био приморан да употреби и своју стратегијску бомбардерску авијацију и да изведе 24 удара на наше снаге одбране - тактичког нивоа, на јединице 549.мтбр. Укупно је по јединицима 549. мтбр извршено 453 ваздушних удара.

Стратејски задаци

У крајње неповољним геополитичким и војностратејским условима, ВЈ, херојска 3. армија и посебно снаге легендарног Приштинског корпуса (ПрК), нашле су се на Космету у стратегијској клопци, у немогућој мисији, уз судбоносно питање како извршити задатак.

Приштински корпус, са снагама ојачања из 3. армије и других састава ВЈ, бројне величине око 80.000 бораца, имао је стратегијске задатке, од пресудног значаја за судбину земље: (1) да сачува живу силу и ратну технику од уништења; (2) да на фронту од 250 км брани и одбрани интегритет земље, суверенитет и слободу; (3) да развије снаге терористичке оружане побуне на КиМ; да спречи погром Срба и других неалбанаца; (4) да створи услове државним органима да функционишу у зони ПрК. По сваком од ових стратегијских задатака, постављало се судбоносно питање - како?

Јунаци ПрК нису одлучивали да ли ће ући у борбу према снази агресора, већ према томе које светиње бране: свету земљу, српски Космет, земљу Србију...

Иако су директиве и заповести од Штаба врховне команде, преко Команде 3. армије и ПрК гласиле: „Одбраном од саме државне границе, спречавати брзе продоре агресора у дубину зоне“... Обилићи ПрК, команде, старешине и војници су одлучили: „Србију бранити по сваку цену” - на грудима и бајонет, својим животима... „Нема назад, иза је Србија”... „За ову земљу вреди гинути”... Биле су то антологијске поруке ВЈ и народу.

Своје животе за слободу и будућност

ПИШЕ
ВЛАДИМИР ЛАЗАРЕВИЋ
генерал-пуковник
у пензији

Србије, пре 25 година, дало је 639 Припадника ПрК, од 690 погинулих у 3. армији, што је чини 97 одсто губитака Армије.

Рат на више фронтова

Ти губици су за нас непроцењиви, драматични, највећи... Са војног аспекта они су мањи од 0,7 одсто војне величине Корпуса... они су мањи 0,7 одсто бројне величине Корпуса. Они су минимални. На нивоу ВЈ и МУП-а погинуло је 1.139 лица, што је мање од четири хиљадитих.

На питање како су снаге 3. армије и ПрК претекле из стратегијске клопке, НАТО и Пентагон су званично понудили два одговора: (а) Српску војску на Косову сачувала је тактика „4М” (маскирање, маневар, мобилност, морал); и (б) Српска војска на Косову је била у предности за неколико часова у примени тактике „ОООА” (осматрање, оријентација, организација, активност).

Наша стратегијска предност над агресором била је: беспримерни хероизам и патриотизам; несаломиви борбени морал, врхунска оспособљеност. За агресора - несхватљиво ефикасан систем командовања, стратегијско изненађење, тактика ангажовања наших састава заснована на принципу „хуманизам изнад војничке ефикасности”, чврста повезаност са нашом црквом и народом.

У апокалиптичном ратном хаосу ПрК је

водио рат - одбрану земље на више фронтова:

а) Операција противваздушне заштите и одбране. Трајала је читаво време рата, с циљем заштите живе силе и ратне технике. Учесници у овој операцији су биле све јединице и сви припадници ПрК, кроз јединствен план и безброј иницијатива, самосталности и вештине.

Постигнути су антологијски резултати у обмањивању агресора и заштити сопствених снага.

Операције живота

Дана 4.4.1999. године на Д+12 агресор је извео 208 авионапада на јединице Корпуса... Погодио је више пута 28 лажних циљева. Ни један тенк (а било их је више од 400), ни један прави циљ није погођен, ни један борац није рањен.

Укупни губици у ратној техници су мањи од 2 одсто, за све време рата. б) Операција одбране државне границе и интегритета земље. У њој су ангажоване главне снаге Корпуса, 42 одсто бројне величине. Овом операцијом дуж фронта од 250 км, извршавају један од стратегијских задатака за судбину земље. Трајала је од 9. априла до 10. јуна 1999. године.

в) Операција угушења терористичке оружане побуне у зони Корпуса. Трајала је од 22. марта 1999. године (Д-2) до 19. маја 1999. године. И овом операцијом, у оквиру јединствене одбрамбене операције, руководила је и командовала Команда Корпуса.

Ангажоване су помоћне снаге Корпуса, широм зоне.

Корпус је извео више од 40 здружених бојева, антитерористичких, широм зоне, ангажовањем до пет одсто људства (3.000-4.000), у садејству са полицијом или без ње. Били су веома сложени бојеви, комплексни, у условима апсолутне изолације бојишта у режији агресора.

д) Остале операције - на мање видљивом фронту, али од виталног значаја за успешно извођење јединствене одбрамбене операције:

- Противпропагандно-психолошка операција, ради очувања морала, јединства борачког састава,

- Противелектронска операција: заштита властитих система преноса информација; обмањивање агресора у електронском спектру; откривање, праћење (прислушкивање) садржаја информација агресора.

НАТО није пронашао тенкове наше војске

Противавионци на положају

Проћи ће много година, док НАТО евентуално сазна како је могуће да функционише систем командовања у ПрК, у условима тоталног електронског рата и потпуног уништења инфраструктуре телекомуникација у зони ПрК.

Операција инжењеријских дејстава: маскирање, утврђивање, запречавање... У зони ПрК постављено је више од 200.000 разних врста мина, тежишно дуж државне границе.

Више и моралније од међународног хуманитарног права

Ратни хаос у једном од најасиметричнијих ратова, донео је превише несреће, смрти, неизвесности...

Када су почеле да падају прве бомбе агресора по насељима, терористи су схватили да жртве нису битне, да је дошао „историјски тренутак да се протера Србија“ (Рамуш Харадинај). Зато нису бирали средства, нису бројали жртве.

Сваког дана, безбедност за снаге одбране СРЈ и за све цивиле у зони Корпуса, би-

ла је све мања. На простору КиМ, на сваким 4-6 становника била је једна пушка, у рукама ВЈ или терористичке паравојске.

НАТО је све више бомбардовао стамбена насеља и цивиле, на сваком делу КиМ све више је било наоружаних састава терористичке паравојске.

Због свега тога, без обзира на највећа ратна искушења, на све оперативне проблеме, у условима када се не зна колико је у току дана и где страдало наших бораца, Приштински корпус предузимао је све могуће мере. И више од тога... Мењао је борбену доктрину употребе јединица, мењао и своје већ издате заповести и наређења, да смрти на КиМ буде што мање.

У центру пажње команде ПрК и свих потчињених састава су били: *хуманост, примена правила ратовања, професионализам, војничка част, заштита цивилног становништва...*

Хуманост изнад војничке ефикасности

Основни принцип ангажовања састава Корпуса је био „*хуманост изнад војничке*

ефикасности“. Како је то чињено, које су мере предузимане?

а) Бројна прецизна наређења (наредбе упозорења, заповести) њихово оштро интонирање за поштовање - максимално захтева МХП (међународно хуманитарно право), за стриктно поштовање свих обичаја и правила ратовања, посебно када су у питању цивили.

б) Мере командовања, пре свега контроле у борбеним условима, да се издата наређења доследно изврше.

в) Посебно је примењена тактика употребе снага, која је изваннаше доктрине и правила борбене употребе, као и доктрина других армија... Формирање посебних елемената борбеног распореда у здруженим тактичким саставима - *Одред за збрињавање цивилног становништва* је значајановина. То је преседану ратној доктрини.

г) Посебно ангажовање органа службе војне безбедности и насвим караулама и у борбеним саставима ранга борбене групе, имало је за циљ да обезбеди поштовање законитости овлашћења у извршавању за-

датака и спречавање криминала у јединицама.

д) Ангажовање врхунских експерата из ГШ ВЈ правне струке, експерата са ВМА и ВБ Ниш, из области судске медицине и патологије - по захтеву Команде ПрК, имало је за циљ да се ефикасно спречавају евентуалне појаве непријављивања злочина почињених у рату.

Чојство пре свега

ђ) Предузимање мера одговорности: кривичне, војнодисциплинске, дисциплинске, кадровске... Покретано је просечно дневно 30 кривичних пријава на нивоу Корпуса, преко команди и јединица, војно-правосудних

органа (суд и тужилаштво) при команди ПрК и ВОК Приштина.

е) У тако тешким сукобима, борбена правила то захтевају, и путем заповести за одбрану, то је и регулисано, у ПрК није успостављен ни један заробљенички логор - сабиралиште.

ж) Посебну пажњу команда ПрК и потчињене јединице посветили су асанацији бојишта (проналажење и уклањање људских и животињских лешева, њихово сахрањивање и уклањање са бојишта, као и уклањање свега што може бити опасно по здравље људи и животиња; пружање помоћи повређеним, рањеним)...

з) По отпочињању копнене агресије на правцу Јуничке планине - Ђаковица, повећан је број расељених лица унутар зоне ПрК и избеглих на правцу Албаније и Македоније. Команда ПрК је предузимала ванредне мере са потчињеним јединицама у збрињавању цивила, заштити од НАТО-а и терористичких дејстава, њиховом безбедном размештају, исхрани, лечењу, заштити од КОНЗ-а.

Заслужује пажњу и пример обраћања команданта ПрК председнику Покрајин-

ског извршног већа, са захтевом да се збрине цивилно становништво у Глоговцу. Захтев, стр. пов. број 991 од ј 13.5.1999. године; ...„Град Глоговац и околна села, већ дуже време немају струју, воду и храну... Власт не функционише од 26.2.1999. године... Асанација терена није извршена, прети епидемија заразних болести...”

Предузимање мера одговорности у ПрК.

Команде 3. армије и ПрК, као и команде свих потчињених састава, предузимале су бројне мере, како би се у страшном ратном хаосу поштовали: закон, прописи, наређења, заповести, упозорења и спречило кршење МХП, правила и обичаја ратовања, истичући у свакој прилици *хуманизам* као врхунски принцип у извршавању задатака у одбрани земље.

За разна кривична дела (КД) учињена током 1998. године на КиМ, поднето је 320 кривичних пријава (КП), пре свега за КД против Војске, тероризма, бекство из јединице, несавесно вршење службе и др. Починиоци КД су били појединци или мање групе (починиоцима најтежих КД, највећи број су припадници у резервном саставу, те војници - добровољци. Треба истаћи да је кривични прогон „против починилаца КД у рату, ефикасно предузиман од почетног периода рата, и трајао све време рата - настављен годинама касније.

За време ратног стања, поднето је 20 пријава војнодисциплинском суду команде 3. армије, против професионалних припадника ВЈ, пре свега због учињених тежих прекршаја војне дисциплине - преступа.

Команда ПрК је, уз кривичне мере одговорности, предузимала и дисциплинске и кадровске, а у неким ситуацијама и: смена са дужности команданта бригаде и начелника штаба, шест професионалних припадника, уз предузимање и мера војнодисциплинске и кривичне одговорности. Са дужности је смењено 12 команданата батаљона-дивизиона. У највећем броју, уз предузимање и других мера одговорности.

Губици у људству на КиМ

У противтерористичкој борби снага безбедности, током 1998. године и за време одбране земље од агресије НАТО-а и терористичке оружане побуне током 1999. године, на простору КиМ је погинуо велики број људи, око 5.000 лица.

За три месеца рата у 1999. години, погинуло је два до три пута више људи, него током читаве 1998. године. Највише живота су изгубили они који су имали оружје у рукама

Борбенигубици до 75 одсто, а 25 одсто-неборбени губици (цивили). Губици (смрт)припадника безбедности СРЈ износе 35 одсто од свих губитака. У саставима ВЈ и МУП-а погинуло је 1.139 припадника и то 90 одсто од укупног броја на просторима Косова и Метохије.

Губици у ВЈ и у ПрК – 639 припадника или 13 до 14 одсто. Снаге МУП-а око 270 људи, или око шест одсто. Терористи: 2.300-2.700, или о 50%; цивили: 1.200-1.400, или око 26 одсто.

Противавионци на положају

Корпус је за првих 20 дана имао одобрења да употреби пет до шест борбених комплеката муниције. Према интензитету борбених дејстава на копну и бројној величини терористичких снага, Корпус је, према правилима борбене употребе, могао да употреби два до три комплеката бојеве муниције. Могућност ПрК са једним борбеним комплектом, губици терориста могли су бити до 11.000 или 50 одсто маневарске структуре.

Крајње ограничена употреба силе

Корпус је за време рата употребио 0,4 до 0,7 одсто борбених комплеката муниције. Са употребљеним убојним средствима борбене могућности Корпуса су биле уништење око 3.000 терориста, или око 15 одсто маневарске компоненте, што је у рату фактички и остварено. Очигледно је, да је Команда ПрК рестриктивно одобравала утрошак муниције и мањи од одобреног и потребног за уништење терористичких снага. Крајње рестриктивним планирањем утрошка муниције, свесношћу пута умањене борбене могућности јединица Корпуса у противтерористичкој борби, на сопствену штету и уз повећане властитих губитака, а све то ради смањења могућности страдања цивила и деструкције цивилних објеката. Зато, у „тоталном” рату на КиМ није било страдања цивила и читавих насеља и градова попут сиријског града Алепа, сем када је точинила НАТО армада са својом стратегијском авијацијом и другим најсавременијим наоружањем и убојним средствима. Надамо се да ће једног дана НАТО успети да објасни чињенице да све што су говорили да чинимо ми, чинилису они нама, и много, много више од тога.

Предвођен САД, НАТО је жртву прогласио агресором, право силе уздигао изнад силе права, покушао да окупацију правда спречавањем „хуманитарне катастрофе”, монструозно бомбардовање назвао „Милосрдним анђелом”, класични тероризам прогласио герилом, а терористе, борцима за слободу. СРЈ се нашла на путу

освајачког похода западних земаља и њихових интереса за увећањем капитала.

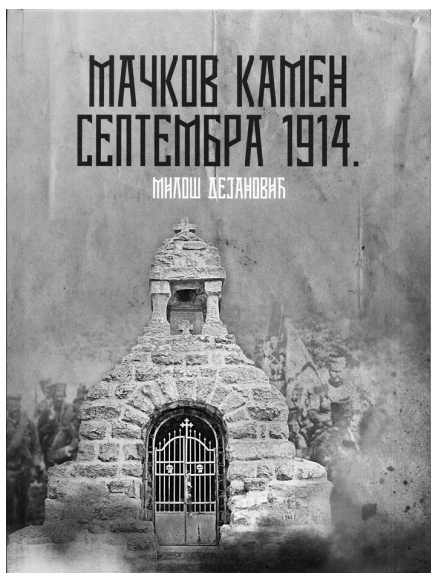
Светао пример будућим покољењима

Агресија НАТО-а није изазвана. Њоме су погажене одредбе Повеље ОУН, Женевске и многе друге конвенције, чак и властитој устави земаља западних алијанси. НАТО је починио најтеже злочине против мира, човечности и ратне злочине против наше земље.

За неке од светских интелектуалних великана „злочиначка агресија на СРЈ је најсрамнији чин двадесетог века...”, шпански писац добитник Нобелове награде Камило Хозе Шела, док његов колега по перу, најпознатији савремени британски драмски писац Харолд Пинтер, оптужује агресора за убијање недужних цивила, лажи и лицемерја, називајући агресију НАТО-а на СРЈ „болесно осмишљеном бандитском акцијом”. Француски књижевник Патрик Бесон, каже да је тај рат „рат против Српског народа попут јунака краља Леонида у кланцу Термопили. Српски народ брани своју слободу, али и слободу Европе.

У условима најнеповољнијег односа снага, вештина и умеће су надјачали силу. Изузетном покретљивошћу, маскирном дисциплином, обмањивањем, маневром, Корпус је избегао ударе из ваздушног простора и са дистанце, сачувао живу силу, материјална средства и технику. У садејству са снагама МУП-а и другим субјектима одбране у зони остварена је заштита територије, одбрањена државна граница и интегритет земље, слобода земље, пружена помоћ становништву и створени услови, да се у прекиду злочиначке НАТО агресије укључе Уједињене нације.

Хероизам исказан у одбрани земље, другарство, солидарност, међусобно поверење, војничко умеће, потврђени су у многобројним борбама и бојевима. О томе, нека будућим покољењима сведочеи орденинародногхероја, додељени бригадама легендарног Приштинског корпуса, херојским бригадама: 549.мтбр, 125.мтбр, 37.мтбр и 63.падбр.

Књига „Мачков камен септембра 1914.“ пуковника у пензији Милоша Дејановића представљена је 14. маја у Атријуму београдског Дома Војске Србије.

Дело доноси детаље о једној од најзначајнијих битака наше војне историје – на Мачковом камену. Аутор води читаоце кроз голготу коју је проживљавала српска армија, када је за само шест дана од 16. до 23. септембра из строја било избачено 11.490 људи – погинулих, рањених, контузованих, несталих. „Српски Термопили“ или „официрска битка“ синоними су за ову битку, која је остала упамћена по десетковању строја у кратком временском периоду. Дејановић књигу закључује биографијама принца Ђорђа Карађорђевића, војводе Петра Бојовића и других славних војсковођа, који су учествовали у бици на Мачковом камену.

У уводном делу промоције, модератор Љубинко Ђинђић присутне је упознао са ликом и делом аутора, напомињући да је Дејановић „своје пензионерске дане“ посветио детаљном изучавању српске историје из периода Великог рата.

„Његовим ангажовањем, истраживањем и разумевањем суштине ратних операција, највише је добила историја Јадра. Дејановић је историјске чињенице обогатио великим бројем података и сећањима ратника, записаних у ратним дневницима, чиме је читаоцима донео ширу слику дешавања и стања свести српских трупа“, рекао је Ђинђић.

Историјски контекст времена које аутор описује, ближе је предочио историчар професор др Милоје Пршић, који је рекао да књига у својој бити говори о „постојаности српског народа, који цени своју слободу и жртвује се за њу“.

„Херојство које су показали српски официр и војник у бици на Мачковом камену је до тад незабележена у историји, упркос великим губицима људства и мањку опреме. Дејановић је тај историјски тренутак, у свом делу, поткрепио чињеницама, сведочењима

Представљена књига „Мачков камен септембра 1914.“

ОФИЦИРСКА БИТКА

Мачков камен је топографски чвор (врх) на планини Јагодња у Западној Србији, где су вођене тешке борбе између 1. српске и 6. аустроугарске армије у периоду од 19. до 22. септембра 1914. године

Промоција књиге је изазвала пажњу читалачке публике

Проф. др Милоје Пршић,
пуковник у пензији

Милош Дејановић,
пуковник у пензији

ратника и све то конципирао на начин да ова књига буде за науку будућим генерацијама“, казао је проф. др Пршић.

Књига „Мачков камен септембра 1914.“, уз две претходне публикације Милоша Дејановића – „Битка на Гучеву“ и „Долина Јадра“, чини трилогију, којом аутор изучава историјска дешавања у Западној Србији током Великог рата и тиме даје допринос расветљавању догађаја у долини Јадра. Према ауторовим речима о бици на Мачковом камену има свега неколицина писаних књига, које су настале одавно, а у последње време се о том боју пише само на дан годишњице.

„У записима који обрађују битку на Мачковом камену, углавном се говори

само о великом броју страдалих, а да се притом не узима у обзир временски оквир у којем се све одиграло. За само десет дана, колико је трајала битка, водиле су се најжешће борбе, зато је и било толико губитака“, рекао је Дејановић, указујући на то да је циљ писања ове књиге, као и целокупне трилогије, био да се разјасне дешавања у долини Јадра, будући да „српски историчари мало знају о историји тог поднебља“.

Милош Дејановић је историјске чињенице обогатио морем података и сећања самих ратника. То читаоцу пружа ширу слику дешавања и стања свести српских трупа, истакао је на промоцији пуковник у пензији Љубинко Ђинђић.

Српски језик се дужи временски период налази под притиском два комплементарна веома штетна утицаја. Један је поткрадање и својатање српског језика и његово „прекрштавање“ у неке „нове“ језике, а други је најезда страних речи на наш језик.

1. Судбина српског језика у минулом веку није ништа боља од судбине српског народа. У току 20. века српски народ и српски језик удруживали су се и спајали, па опет делили и раздвајали са свима и сваким, ко год је то хтео, при чему је свако односио и присвајао од српске земље и српског језика шта је хтео и колико је хтео. У Хрватској српски народ је истребљен, његов живи језик уништен, а његов књижевни језик назван хрватским, у Босни бошњачким, у Црној Гори црногорским, а на Косову и Метохији се више и не чује српски, него албански језик, а ако проговорите српски, ризикујете живот, чак и ако нисте Србин.

Многа су нам зла нанели

Године 1836. Хрвати су се одрекли свог кајкања и чакања и прихватили, или „пригрлили“, како је говорио лингвиста Људевит Гај, Вуков српски језик новоштокавског изговора. Тај Вуков језик у то време Хрвати нису знали. Они су га морали учити. Нису имали од кога него од Срба у Хрватској, који су тада густо насељавали велики простор од Јадранског мора до Дунава – са Далмацијом, Ликом, Кордуном. Горским котаром, Банијом, Славонијом, Сремом и Барањом. На том простору говорило се српским језиком. Данас тамо више нема Срба ни њиховог изворног језика. Хрвати су их после вишевековног заједничког живота и борбе против страних завојевача без милости прогнали из Хрватске, као да тамо никада нису били нити постојали. Новију хрватску књижевност, засновану на српском језику, у почетку нису могли писати Хрвати, него они који су живели у српским крајевима са српским становништвом. Они су могли прихватити нови, српски језик хрватске књижевности, који је увео Људевит Гај. Због тога је и најслабија страна читавих периода хрватске књижевности био и остао језик. Такође, није случајно да се на самом почетку новије хрватске књижевности налазе два „странца“ један даровити Словенац, Станко Враз, и један рођени Србин, Петар Прерадовић.

Много су нам зла у 20. веку нанеле туђе војске и туђи народи. За многа зла можемо кривити друге, за нека и друге и себе, али за страдање српског језика највише можемо кривити само себе. Свој језик немиле смо нудили свакоме, верујући наивно да ће га други примити као српски. Али они су му мало додали хрватизма (кроатизма), нешто турцизма, нешто црногоризма (монтенеграмизма) и ето ти за трен ока неколико новорођених језика. По територији су конструисали „своје“ национално име а на основу тога таквом језику дали национално име.

Језик наш насушни

БЛАГО КОЈЕ ТРЕБА ЧУВАТИ

Све ратове можемо изгубити, само рат за српски језик не смемо изгубити. После сваког изгубљеног рата увек остаје народ. После изгубљеног језика народа нема!

Све то личи на ону народну изреку „видела жаба где поткивају коња па и она дигла ногу“. Тога нема у другим деловима света али има на Балкану, као његов оригинални допринос светској лингвистици. Ништа се ту не може променити. Они постоје и признаје их сав остатак света без изузетка.

Српска језичка капа

Међутим, историјски извори противрече овом „језичком инжењерингу“. На основу систематизације северних Словена 1771, први који је употребио израз „Јужни Словени“ био је велики немачки лингвиста Јохан Аделунг (Johan Adelung), у свом делу о историји људске културе из 1782. године. Након тога почело је преношење тог појма о јединственом народу Словена и међу јужнословенске писце. Касније склована реч „Југославија“ је такође немачки изум. У другом делу „Mithridates“, које је објављено после његове смрти 1806, Аделунг је направио систематизацију словенских језика. Сматрао је да се заједнички словенски језик старих Словена распао на три целине, које су се касније самостално развијале. „Пољски и руски језик су на северу“, а на југу Европе је све ставио под српску капу. „Сви други словенски језици, укључујући ту и

бугарски, на Балкану су само деривати заједничког српског језика и од њега су настали“!

Чешки језикословац Јозеф Добровски (после 1773) и Јернеј (Бартолмеј, Бартол) Копитар су српски језик поделили на „полусрпски“ и „прави српски“, због тога што није био сасвим исти код католичких писаца и оних који су писали ћирилском азбуком. Добровски каже да су „Далматинци на пола Срби, а ћирилични који употребљавају ћирилицу су прави Срби“ Обојица су оценили да су католички Далматинци, Дубровчани и становници других католичких покрајина употребљавали српски језик „више од три стотине година“. Католике штокавце су називали „Славосрбима“, а остале „Србима“.

Отац модерне јужнословенске филологије Јернеј Копитар је 1811. године обавио задатак који су му поставиле француске власти да сачини једну уверљиву систематизацију словенских народа и језика. Копитар закључује: *Јужни Словени су говорили само словеначки и српски*. У први је бројао хрватско кајкавско наречење, а у други цело штокавско. Управо у то време водио је интензивну преписку са бившим исусовцем Добровским. Оба су се слагала „да изворни хрватски језик не постоји“. Када је

1814. године први српски модерни лингвиста Вук Караџић објавио своју граматику обичног народног српског говора, он је занат учио од ове двојице словенских учитеља.

Па, да ли онда уопште вреди трошити речи на тзв. босански (бошњачки) и црногорски језик!?

Прекомерна употреба страних речи

2. Са друге стране, проблем српског језика је и прекомерна употреба страних речи, која је поништила многе тековине Вукове језичке реформе. Данас је новогвор србосветског језика препун туђих речи и мање разумљив од некадашњег предвуковског славјаносрпског језика. Добили смо новогворни србобелосветски језик!

Ако се овако настави, ускоро се српски језик неће моћи ни звати српски, него вероватно србоенглески (србоинглиш), србоинтернационални (србоинтернешнл), евопосрпски (јуросербијен), србосветски (србомондијал), србобелосветски (србовајтворлд) па зашто не и србоамерички (србоамерикен), србокосмополитски или космо-српски итд.

Језик свакако спада у питања о којима не могу одлучивати само језикословци. Језик је исувише важан за народ да би о њему одлуке могле доносити само групе стручњака, ма колико они били и важни и стручни.

Када језикословци не могу или неће да реше нагомилане језичке проблеме, држава има право и обавезу да предузме мере. Судбина језика увек је

Године 2021. донесен је Закон о употреби српског језика у јавном животу и употреби ћириличног писма (Сл. гласник РС 89/21). У образложењу је истакнуто да су „разлози доношења овог закона садржани у потреби да се установе додатне мере чији је циљ неговање српског језика и ћириличног писма као културних и традиционалних вредности и поспешити шира употреба ћирилице у јавном животу, с обзиром на њен историјски, културни и идентитетски значај“. Према закону, ћирилицу морају користити сви они који послују или обављају делатност са већинским учешћем јавног (државног) капитала.

била уско повезана са судбином народа. Сведоци смо најезде страних речи на наш језик. Иза те најезде следиле су друге најезде и ратови против нашег народа: економски, културни, пропагандни... и напокон оружани рат. Саваком од тих ратова народ и држава су се супротстављали, али против најезде страних недовољно смо урадили. То је рат који не смео изгубити. Све ратове можемо изгубити, само рат за српски језик не смео изгубити. После сваког изгубљеног рата увек остаје народ. После изгубљеног језика народа нема!

Неприкосновено право сваке државе је да се „умеша“ у решавање судбине језика свог народа, често упркос негодовању и отпору језикословаца.

Пример Француске у одбрани и заштити француског језика може за нашу земљу бити више него поучан. Од XVI века у Француској наомамо, може се пратити низ закона којима се штити и унапређује француски језик

Проблеми Француза

Још 1539. године указом је наложено, да се правни списи морају „изрицати, писати и уручивати странкама на матерњем француском језику“. Карло IX потврђује те одредбе 1563. године и проширује их на црквено судство 1658. године. Употреба француског језика уведена је у у Беарну 1621, у Фландрији 1684, у Алзасу 1700. година, а у Русиону 1745. године. Све ове уредбе имају за циљ да у вишејезичке средине уведу један једини а то је француски језик. За прекршиоце ових одредаба предвиђене су затворске казне, а за службенике и отпуштане са посла.

У последњих неколико деценија и Француској се води жилава борба против све већег утицаја енглеског језика. За разлику од нас, Французи на љуту рану свог језика стављају љуту траву. На пример, само од 1973. до 1980. године Француска влада донела је низ прописа у циљу замене енглеских речи француским у областима као што су аудиовизуелне комуникације, јавни радови, нафтна индустрија, саобраћај, информатика, медицина, одбрана, авио и космичка индустрија итд.

Ко не поштује прописане мере, окусиће санкције. Тако је нпр. 1975. године кажњен енглески авиопревозник Бритиш ервејз зато што је у Француској продавао авионске карте штампане на енглеском језику. Енглези су морали штампати нове карте на француском. Једна уредба француске владе гласи „Закон обавезује да се француски језик користи у писаним текстовима и натписима и забрањује употреба страних израза кад год постоје одговарајући француски термини у следећим областима: понуда и потражња добара и услуга, вести и најављивање програма радиодифузних и телевизијских станица“ Тако то раде Французи. Француска влада је формирала Високи комесаријат за

Велики немачки лингвиста Јохан Аделунг (Johan Adelung), сматрао је да се заједнички словенски језик старих Словена распао на три целине, које су се касније самостално развијале. „Пољски и руски језик су на северу“, а на југу Европе је све ставио под српску капу. „Сви други словенски језици, укључујући ту и бугарски, на Балкану су само деривати заједничког српског језика и од њега су настали“!

француски језик, на челу са високим комесаром. Језикословци се обично мрште на овакве одлуке државе, доживљавајући то као мешање у њихов посао. Али неко се мора „умешати“.

Не треба заборавити ни Француску академију која се од свог оснивања 1643. године до данас, никада није либила да преко државних органа утиче на судбину француског језика.

Основан Савет за српски језик

Но, није ни код нас баш све тако црно. Са доста закашњења, 2021. године донесен је Закон о употреби српског језика у јавном животу и употреби ћириличног писма (Сл. гласник РС 89/21).

У образложењу је истакнуто да су „разлози доношења овог закона садржани у потреби да се установе додатне мере чији је циљ неговање српског језика и ћириличног писма као културних и традиционалних вредности и поспешити шира употреба ћирилице у јавном животу, с обзиром на њен историјски, културни и идентитетски значај“. Према закону, ћирилицу морају користити сви они који послују или обављају делатност са већинским учешћем јавног (државног) капитала.

По овом закону, влада Републике Србије је основала Савет за српски језик који прати и анализира стање његове употребе у јавном животу и спроводи мере ради заштите и очувања ћирилице, а има задатак и да даје предлоге и стручна мишљења. За кршење одредби овог закона предвиђене су новчане казне од 50.000 до 500.000 динара.

Овај закона не угрожава никога ко говори другим језиком или пише латиничним писмом, а његова примена неће утицати на службену употребу језика и писма националних мањина.

Здравко Зељковић

Породични односи

ЗНАЧАЈ БЛИСКОГ ОДНОСА
СА БАКАМА И ДЕКАМА

Ко год је имао среће да одраста уз баке и деке, зна колико је тај однос јединствен, неупоредив са било којим другим. То су особе које нас воле интензивно као родитељи, али је та веза најчешће растерећенија и опуштенија у односу на везу између деце и родитеља, што често и саме баке и деке потврђују поредећи однос који су имали са својом децом када су била мала и касније са унуцима.

Овим значајним везама бави се и наука, која потврђује да је блиска веза између бака, дека и унука обострано корисна. Различите студије су откриле да деца која одрастају уз већу емоционалну блискост са својим бакама и декама имају мање шансе да буду депресивна као одрасли, као и да близак однос са унуцима старијима може побољшати функцију мозга, заштитити их од депресије, али и продужити њихов животни век.

Истраживање професорке Ен Бјукенен са Одељења за социјалну политику и интервенције Оксфордског универзитета, спроведено на више од 1.500 деце, показало је да су они са високим нивоом укључености бака и дека имали мање емоционалних проблема и проблема у понашању, као и мање потешкоћа у интеракцији и одржавању односа са вршњацима. Такође, ова студија је открила да док баке преузимају више неговатељску улогу, деке постају ментори својим унуцима.

Истраживачи са Универзитета Емори (Атланта, САД) током студије коју су спровели 2021. године открили су да баке можда осећају дубљу емоционалну везу са својим унуцима него са сопственом децом. Ово је можда и прва студија која је испитивала функцију мозга бака. Тачније, у истраживању је учествовало 50 жена које су имале најмање једно биолошко унуче узраста између три и 12 година. Мозак жена је скениран коришћењем функционалне магнетне резонанце, која испитује мождану активност.

Женама су показиване слике њиховог унучета, њиховог детета, анонимног детета и анонимне одрасле особе, док су истраживачи анализирали снимке да виде која су подручја мозга стимулирана. Баке су, такође, добиле упитнике за процену свог нивоа ангажовања са унучићима.

Према речима Џејмса Рилинга, антрополога и водећег аутора студије, оно што је заиста упечатљиво јесте активација у областима мозга које су повезане са емоционалном емпатијом - баке су усмерене на то да осете оно

што њихови унучи осећају када су у интеракцији са њима. Ако се њихово унуче смеје, оне осећају радост детета. А ако њихово унуче плаче, оне осећају дејчи бол и невољу.

Истраживачи су приметили да се, насупрот томе, друга област мозга

која указује на когнитивну емпатију активирала када су баке виделе своју одраслу децу. Како је аутор појаснио, емоционална емпатија је када сте у могућности да осетите шта неко други осећа, али когнитивна емпатија је када разумете на сазнајном нивоу шта неко други осећа и зашто. Студија је утврдила да баке емоционално реагују на особине мале деце, јер су и непозната деца код њих изазивала одређени ниво емоционалног одговора.

Мала деца су вероватно развила особине да могу да манипулишу не само мајчиним мозгом, већ и мозгом баке, објаснио је Рилинг, додајући да одрасло дете нема исти „слатки фактор“, тако да можда неће изазвати исти емоционални одговор.

Како истичу стручњаци из области психотерапије који раде са децом, ако родитељи рано почну да редовно укључују баке и деке у живот свог детета, они ће за дете постати извор снажне друштвене подршке. Тако ће дете осетити да има и друге одрасле, осим родитеља, који их воле и брину о њима на исти начин, а то доприноси њиховом осећају стабилности и сигурности, што може бити императив док дете пролази кроз различите животне фазе. У потенцијално трауматским околностима, ако се, рецимо, родитељи детета разводе, дете доживи насиље у школи и сл., те ситуације су мање утицајне јер у животу имају друге људе са којима имају тако чврсте везе и подршку. То је зато што баке и деке генерално не преузимају родитељске улоге, нису крајње одговорни за дисциплиновање или подизање детета, па су у стању да воле дете мало слободније и безусловније од родитеља, наводе стручњаци.

Због свих добробити које овај посебан однос носи, важно је градити блиске везе тако што ће се подстицати чести контакти. Нажалост, не живе све баке и деке близу својих унука, па ни повремена виђања уживо нису тако честа и могућа. Уколико због даљине баке и деке не могу редовно да посећују дом својих унука, или да унучићи одлазе код њих, срећа је да нам модерне технологије помажу да и такве врсте препрека бар у некој мери превазиђемо, и да контакт ипак буде

Наш најстарији члан
краљевачке организације

ДОЖИВЕТИ
101 ГОДИНУ

Богољуб Пантелић је најстарији члан Градске организације УВПС Краљево, а вероватно и читавог Удружења војних пензионера Србије. У матичну књигу рођених уведен је 16. априла 1923. године. иако су му родитељи рекли да је рођен 14. марта исте године, што није био редак случај у сеоским срединама у то време. Родитељи су чекали са пријавом рођења, пре свега, да би видели да ли ће беба остати у животу, јер су смртни случајеви тек рођене деце били врло чести.

Свој 101. рођендан је управо прославио 14. марта 2024. године са својом породицом и најближим пријатељима.

Рођен је у селу Горња Буковица код Ваљева и детињство је, са своја два брата, провео у том селу. Његов отац Сретен је био учесник Великог рата и преживео је албанску голготу, а самом Богољубу је био узор током одрастања. Због тога није могао да остане по страни у рату против окупатора и тражио је начин да се прикључи ослободилачкој војсци. У својој 21. години прикључио се партизанским јединицама и учествовао је у завршним операцијама, рачунајући и Сремски фронт у коначном ослобођењу земље од немачких окупатора.

По завршетку рата, као млад и перспективан војник, примљен је у ЈНА 25. августа 1944. године. Уписао је трећу класу војне академије, коју је завршио 1950. године у Бања Луци и постао официр оклопних јединица. Као и већина старешина службовао је у више гарнизона, у зависности од потребе службе.

У 252. оклопној бригади је службовао од њеног формирања у Краљеву па све до пензионисања 31. децембра 1970. године. Пензионисан је у чину мајора.

Богољуб иначе никада није пушио ни пио алкохол а велики је радохоличар, што је вероватно један од разлога овако дугог и здравог живота.

Јован Симић

редован, само у другачијем облику - путем размена фотографија и снимака, редовних видео позива, слања електронске поште и сл. Баке и деке, рецимо, могу да сниме себе како читају приче за лаку ноћ, пошаљу их унучићима, и тако, иако физички одсутни, буду део овог важног ритуала. Посебну драж би могла да има и размена поште на традиционалан начин, а емоције су неописиве када баки и деки на другом крају света поштар донесе цртеж и нежну поруку написану дечјом ручицом специјално за њих.

В. Кадиф Станковић
Извор: Глас осигураника

Писма читалаца

„БРЗИ ПРСТИ“
НИСУ РЕШЕЊЕ

Фонд за СОВО МО је својом Уредбом из 2023. године узимао у разматрање само лица без стана, додељујући им бесповратни кредит у висини од 30.000 хиљада евра, у динарској противвредности. Предлажем да се та одлука примени и на лица са делимично решеним стамбеним питањем.

Стамбена проблематика код припадника Министарства одбране и Војске Србије представља изузетно важан проблем, а посебно код војних пензионера којих има око 3.169 са нерешеним стамбеним питањем. Од поменутог броја 1.809 војних пензионера нема никакав стан, а остали војни пензионери њих око 1.360 имају делимично решено стамбено питање. Ове бројке су подложне детаљној контроли јер су у појединим дописима, почев од 2020. године различито приказиване.

У досадашњем раду у Месној организацији Бежанијска коса, у више наврата је ова проблематика била на дневном реду. Истицајући су проблеми и предлози на састанцима Општинске организације УВП Нови Београд и предлагано да се они проследи Главном одбору УВПС ради достављања надлежним институцијама.

Према општим сазнањима Министарство одбране више се неће бавити изградњом станова за своје припаднике, већ ће доминантни начин решавања стамбених проблема бити градња станова у режији Владе Републике Србије за безбедносне структуре, тиме иза војне пензионере.

И поред измена које је учинила Влада Републике Србије тренутно су на снази прописи који фаворизују „брзе прсте“, што се може закључити из Уредбе објављене у „Сл. Гласнику РС, бр. 88/2022. Детаљнија образложења су дата у ранијим дописима, која су достављана Општинској организацији УВП Нови Београд.

Занемарени су или недовољно исказани подаци попут: времена чекања на решавање стамбених потреба; дужина укупног пензијског стажа; значај радног места; број чланова породичног домаћинства; стамбена угроженост; здравствено стање и сл.

Рангирање, како је сада регулисано за купопродају станова, је неправилно и нелегитимно, јер омогућава да станове купе лица са минималним стажом чекања

на стан, чак и куповина стана веће структуре и површине од припадајућег по Правилнику, а да без стана остану лица са стажом чекања на стан и по 25 и више година стажа, било да се ради о војним пензионерима без икаквог стана (прва група) или да имају делимично решено стамбено питање (друга група).

За решавање ове друге групе (лица која имају делимично решено стамбено питање) нико не спомиње и не узима их у разматрање, а њих је, према неким подацима, од 1.360- 1.415 лица. Фонд за СОВО МО је својом Уредбом из 2023. године узимао у разматрање само лица без стана, додељујући им бесповратни кредит у висини од 30.000 хиљада евра у динарској противвредности. Предлажем да се та одлука примени и на лица са делимично решеним стамбеним питањем.

Војни пензионери изузетно цене и поздрављају напоре и активности Владе Републике Србије на решавању тешког проблема стамбеног збрињавања, али су огорчени начином купопродаје станова на предвиђени начин, који је апсолутно неправилан и нелогичан и поред измена и доношења нових уредби које нису донеле очекиване правилности. Предлажемо да се покрене оцена законитости наведених Уредби објављених у Сл. Гласнику бр. 88/2022

Такође сам мишљења и предлажем да Удружење војних пензионера Србије достави предлог председнику Републике Србије, Управи за традицију, стандард и ветеране МО РС и Секретаријату Владе Републике Србије, као носиоцу законске регулативе, за измене и допуне поменутог Закона и две наведене Уредбе.

Молим за разумевање и унапред захвалан.

Душко Стојковић

Помоћ нишким
војним пензионерима

ПАКЕТИ ПАЖЊЕ

Током маја руководство Удружења војних пензионера Ниша поделило је својим члановима деведесет девет бесплатних пакета прехранбених производа, које је донирало руководство града Ниша. У подели пакета је учествовала је градоначелница Ниша Драгана Сотировски и координатор Савета за рад са борацким удружењима града Ниша Иван Крстић.

Пакети су подељени члановима Удружења са најмањим пензијама, тешко болеснима и ратним војним инвалидима.

Члан УВПС Ниш Драге Бојковски је рекао да је позитивно изненађен и да му је драго што су се колеге сетиле да и на овај начин помогну. Изразио је захвалност УВПС Ниш које се потрудило да обезбеди бесплатне пакете.

Миодраг Додић, је захвалио руководству УВПС Ниша на помоћи коју су му доделили, са жељом да се настави сарадња са градским руководством у пружању помоћи члановима, којима је помоћ најпотребнија.

3. Јашовић

Седница Управног одбора ПИО

ИСПУЊЕНИ ЗАДАЦИ

Управни одбор РФ ПИО, на седници одржаној 29. маја, усвојио је Извештај о раду Фонда за 2023. годину, као и Извештај о финансијском пословању РФ ПИО за 2023. годину.

Како је у излагању рекао др Александар Милошевић, заменик директора РФ ПИО, рад Фонда у 2023. години одвијао се у складу са прописима из области пензијског и инвалидског осигурања, Стратешким планом Фонда за период 2021-2023. године, усвојеним Програмом рада и Финансијским планом Фонда за 2023. годину.

У протеклој години спровођене су активности на повећању ажурности и ефикасности у раду, на континуираном подизању квалитета у пружању услуга осигураницима и корисницима права путем правовременог и законитог извршавања редовних послова, унапређења информационог система Фонда и повећања његове сигурности, као и информисањем грађана о правима из ПИО – рекао је др Милошевић.

Говорећи о најважнијим показатељима рада Фонда у 2023. години, он је истакао да су планиране активности и циљеви Фонда остварени у оквирима планираних прихода и расхода који су утврђени Финансијским планом за 2023. годину. Приходи од доприноса су остварили учешће од 79 одсто, док трансфери из буџета чине 19,9 процената. Остварени приходи и примања виши су од извршених расхода и издатака за 1,2 милијарде динара.

Исплата права из пензијског и инвалидског осигурања вршена је редовно, пензије и накнаде корисника од исплате за јануар 2023. године увећане су за 12,1 одсто и додатно од исплате за октобар 2023. године за 5,5 одсто, а свим корисницима је у новембру исплаћена једнократна новчана помоћ у висини од 20.000 динара – казао је др Александар Милошевић.

Он је навео да је током 2023. године Фонду поднето више од 2,5 милиона различитих захтева, као и да је током прошле године за календарску 2022. годину из преузетих појединачних пореских пријава електронски генерисано више од три милиона пријава е-М4.

Школовање војних летача у Панчеву (1938 – 1949)

КАДАР ЈЕ ПАЖЉИВО БИРАН

Почетком априла 1945. године, формиран је Сабирни центар ваздухопловаца у Панчеву, како би се прикупило људство за школовање кадрова за Југословенско ратно ваздухопловство или како се тада звало Ваздухопловство ЈА.

Пишу др **Славиша Влацић** и **Милан Мицевски**

сар мајор Вељко Ражнатовић, који је уједно вршио дужност и начелника политичког одсека.

У саставу Школе летача - Панчево формирана је и Тренажна ескадрила за тренажу и обуку летачког састава Школе летача.

Пребазирање школске авијације

Прва пилотска школа Команде ЈРВ формирана је 14.3.1945. године, на аеродрому Земуник код Задра ради школовања првих пилота Авнојевске Југославије. Полазници ове школе подељени су на два одељења. Прво одељење је уз теорију 2. јула 1945. почело и летачку обуку а друго одељење је изводило само теорну обуку. По пребазирању на аеродром Ечка ушла је у састав Школе летача Панчево. Она се у августу 1945. године, пребазираше из Земуника са око 20 авиона Тајгер који су служили за почетну обуку и са девет авиона Харвард који су служили за прелазну обуку на борбене авионе. Њена команда је званично расформирана 3.9.1945. године, а ради продужетке обуке у летењу са 25 питомца, од њеног руководећег и летачког састава формиран је 2. ваздухопловни школски пук (ВШП). Друго одељење питомца Прве ваздухопловне школе - Земуник, пребачено је у Краљевићево ради одласка на летачку обуку у СССР. Прво одељење је углавном завршило летачку обуку на Тајгерима до краја 1945, те је у јануару 1946. упућено на теорну наставу по програму за другу годину ВВУ, коју су завршили у јуну 1946. године, и прешли на обуку на борбеним авионима Јак-9 и Ил-2. Програма обуке на борбеним авионима већина је завршила до краја октобра 1946. године, па се ти пилоти могу сматрати првим ишколованим у Југославији после Другог светског рата. Они су започели школовање у Првој пилотској школи Земуник а завршили у ВВУ као тзв. предкласа.

Питомци (војни ученици, како су се у почетку звали) Прве класе ВВУ, после оглашавања од стране војнолекарске комисије (ВЛЛК) за неограничено способне за летење (како су се тада класификовали здрави кандидати), подељени су у четири чете. Чете су имале по два разредна одељења. Забележено је да је ВЛЛК прегледала 1908 кандидата за летаче из Сабирног центра у Панчеву и да је чак 773 оглашено способним, а 1.135 неспособно за летење. Укупно

је у Прву класу летача ВВУ примљено 360 кандидата за питомце ВВУ. У октобру 1945. године Школа летача - Панчево је добила назив Ваздухопловно војно училиште. За команданта је постављен пуковник Јеврем Бјелица, а за помоћника команданта за технику пилотирања мајор Михаило Акрит.

Улога совјетских инструктора

Од тренажне ескадриле је 1.11.1945. године формиран 1. ваздухопловни школски пук док је као база 1. ВШП, остао аеродром Панчево. Именовани су команданти 3. и 4. ВШП који су формиран касније. Велику помоћ у формирању свих јединица ВВУ и Команде ВВУ, као и у организацији наставе пружили су совјетски инструктори који су били у сваком пуку и за сваки летачки предмет. Команда ВВУ је организовала инструкторски курс који је почео новембра 1945. године а завршен априла 1946. године. Инструкторске курсеве ће проћи сви нови наставници током наредних година школовања у ВВУ. Команда Ваздухопловства је извојила из састава 1. Ваздухопловне команде (ВОК) аеродроме: Панчево, Ечка, Ковин и нека помоћна летишта и ставила их под Команду ВВУ, на којима су базирали школски пукови.

Ваздухопловнотехничка служба (ВТС) је веома много оскудевала са свим кадровским структурама, посебно са механичарима, оружарима, специјалистима. Зато је руководство ВВУ, а посебно ВТС, улагало крајње напоре да се што пре и што квалитетније оспособи што већи број људи за послове у ВТС. Организовани су курсеви оружара, механичара, специјалиста који су трајали по неколико месеци. Изводила се практична обука из познавања авиона, мотора и уређаја на самим авионима. Брзо је оспособљено на десетине сеоских младих који су тада први пут видели авион, да га безбедно опслужују за летење.

Пре него што је рат завршен, а месец дана по ослобођењу Београда, 21. новембра 1944. године основана је Војна Академија ДФЈ. Било је предвиђено да школовање у њој траје две године. Питомци прве Војне Академије на ослобођеном делу Југославије били су углавном учесници НОР-а, пре свега водни официри, а нешто мање и борци из састава НОВЈ. Пет месеци, пошто

У периоду од 1919 до 1941. године са потребе летачке службе у војном ваздухопловству школовано је око 900 официра родова војске и 218 питомца три класе Ваздухопловне академије. Од тога је звање пилота имало око 900 официра. За пилоте је школовано и око 800 подофицира, како ваздухопловних тако и из других родова. Школовано је и више од 700 резервних официра и подофицира за потребе пилотске службе.

Народноослободилачка војска Југославије (НОВЈ) је још током Другог светског рата формирала своје ваздухопловне јединице попуњаване махом заробљеном ваздухопловном техником. Са израстањем у озбиљну војну формацију која је незадрживо ослобађала део по део земље и њеним препознавањем од стране савезничких сила, уследила је војна помоћ и опремање разном војном техником. Ваздухопловна техника, као најкомплекснија техника једне војске тога времена захтевала је и одговарајући кадар. У СССР су углавном упућивани млади борци безпретходног ваздухопловног искуства. Проблем је уочен и још током трајања рата на овим просторима учињени су први кораци на формирању темеља властитог ваздухопловног школства. Поново је, као локација која ће бити срце школовања будућег ваздухопловног кадра, пре свега летача, одређено Панчево.

Предратна Ваздухопловна академија располагала је са потребним бројем павиљона за смештај питомца и управном зградом са учионицама и канцеларијама. Ту је био и функционалан аеродром на којем се обављала летачка обука.

Ваздухопловно војно училиште

Почетком априла 1945. године, формиран је Сабирни центар ваздухопловаца у Панчеву, како би се прикупило људство за школовање кадрова за Југословенско ратно ваздухопловство или како се тада звало Ваздухопловство ЈА. У Центру је прикупљено људство за све врсте специјалности, од оружара до пилота, као и за школовање у СССР-у. Сабирни центар је расформиран 23.9.1945. године, јер је наређењем Команде ваздухопловства од тог и другог људства формирана Школа летача - Панчево. Та школа је била преименована у Ваздухопловну официрску школу и училиште, да би на крају добила коначан назив: Ваздухопловно војно училиште или ВВУ. Реч училиште у називу институције проистекло је из сличног термина којим су у СССР називали високошколске институције налик академијама, какве су, као установе познате код нас. Кроз Сабирни центар је прошло, према сачуваној евиденцији, око 2.480 кандидата. Од тога броја је упућено на школовање у СССР за летаче 180 кандидата, а за друге специјалности 147. У Школу специјалиста у Краљево је упућено 628, за Школски вод ВВУ 65, а за питомце летаче Прве класе ВВУ 360 кандидата. Међу кандидатима је било и на десетине носилаца „Споменице 1941.“ већином су били борци НОВЈ, али и борци супротне стране. Обичних грађана - цивила међу кандидатима за летаче није било.

Команду Школе летача чинио је кадар из Сабирног центра, КРВ, Прве пилотске школе - Земуник и људства које је директно слао Генералштаб ЈА. Командант школе летача је био мајор Михаило Акрит, а коме-

Свечани строј најбољих питомаца 1. класе ВВУ на завршетку школовања 1.1.1947. године

су питомци положили заклетву (23. фебруар 1945. године), а пре него што је успела и да устали процес рада, Војна академија ДФЈ је наређењем Генералштаба ЈА од 31. јула 1945. расформирана, а формирана су војна училишта по родовима, па тако и ВВУ у Панчеву.

Животни и радни услови ВВУ

Питомци су били смештени у павиљоне претратне ваздухопловне академије који су током рата били веома руинирани, запуштени, неокечени, влажни, без прозора, а негде и без врата. О неким хигијенским условима није било говора јер су све водоводне инсталације биле покварене и оштећене. Није било пећи којима би се просторије загревале а није било ни дрва ни угља. Зато се пришло хитном уређивању павиљона и свих просторија за рад, спавање и учење. Команда ВВУ је доводила стручњаке, а радну снагу су чинили немачки заробљеници и питомци и војници јединица ВВУ. Дато је на десетине хиљада радних часова на уређењу зграда, путева, касарног круга па чак и фискултурног стадиона. Све док се нису створили минимални услови за живот и учење, ударнички рад је био сваког дана после наставе. Па ипак, ушло се у јесен 1945./1946. године, а да на свим прозорима није било стакала и да у свакој просторији није било одговарајуће пећи за загревање. Постојали су услови за преживљавање, а зима је била веома оштра са ниским температурама и јаком кошавом па су прехладе и боловање биле редовне појаве. Лекова није било, поготово пеницилина и антибиотика. Око павиљона и целог касарног круга била је ограда од бодљикаве жице. Питомци су били различито обучени, од оних у правим официрским униформама до оних који су били пола војници а пола цивили, од чега не мали број у клопмама уместо ципела или опанака. Средином новембра 1945. године добијене су нове плаве униформе и војничке и плитке ципеле, па су прво обувени они са клопмама. Питомци се нису могли међусобно препознати после

облачења у нове униформе. Добијене су и капе које нису биле шајкаче или титовке већ праве америчке капе, а претпоставља се да су и униформе биле енглеског, односно америчког ваздухопловног кроја. Она је била веома топла, лепа и удобна. То је изузетно повољно утицало на подизање морала и елана код свих питомаца. Људи су се утопили и од партизана постали прави војници. Исхрана је била једнолична, јео се кукурузни хлеб, чај, ретка супа и оскудно парче меса. Кухиња је била импровизирана, кувари неквалификовани, а посуђа није било довољно. Дуго је трајао период када су два питомца употребљавали исту кашику или виљушку. Почетком 1946. стање се побољшало да би доласком на летење исхрана постала првокласна. Посебно се истицало да велики део питомаца није знао да користи прибор за јело већ само кашику, па је организована посебна обука у коришћењу прибора за јело и лепом понашању приликом јела. Тако су млади сељачићи и шегрти постајали лепо васпитани и културни питомци и летачи. Многи су се тек у летачкој мензи први пут у животу нахранили квалитетном, разноликом и укусном храном.

Команда ВВУ односно њен политички одсек и комесари јединица организовали су интензиван политички и културно-забавно и просветни рад. Слободног времена за питомце није било. Политичка настава је била главни предмет јер без политичке свести није се могао замислити будући пилот и официр. Она је извођена свакодневно кроз разне форме. Паралелно са овом наставом одржавана је средњошколска настава за све официре и питомце који су имали само основну школу, а код питомаца је радио и алфаветски течај за оне који нису имали потпуну основну школу (основна школа је трајала четири године) или су и поред завршене основне школе стварно били полуписмени. Из расположиве документације се види да је описмењено 100 питомаца.

Интересантно је истаћи да су питомци спавали на сламарицама и да је за неке био непремостив проблем намештања кревета а да ивице сламарице буду тако оштре као

да су у употреби мадраци. Добијање кревета са сламарицама је био велики напредак јер се спавало на креветима на спрат и на слами на патосу. Такође, био је велики напредак добијање стандардних сандука за личне ствари јер су личне ствари држане у врећицама, торбама, рукацима или неким крапама крај кревета.

Формирање Првог ваздухопловног школског пука

Први ваздухопловни школски пук (ВШП) је настао од Тренажне ескадриле Школе летача - Панчево, односно ВВУ, која је на дан 1.11.1945. године преформирана у 1. ВШП. Намена пука је била да изврши почетну обуку у летењу са пилотима Прве и следећих класа на авионима за почетну обуку По-2 и УТ-2. У том циљу команда пука организује 26.11.1945. инструкторски курс за инструкторе - летења са 40 слушалаца. Теорна настава са инструкторима је одржавана по седам часова дневно. Послеподне се радило по кружоцима тако да се дневно радило и по дванаест часова.

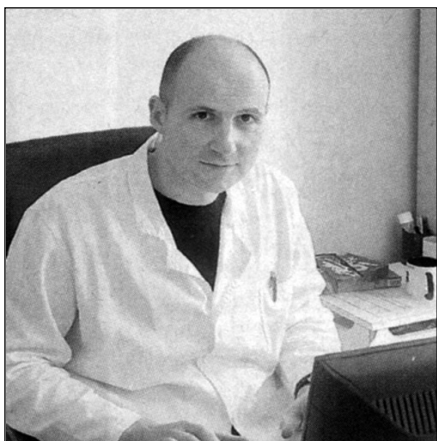
Пук је формирао четири ескадриле са привременим командама. Почетком 1946. извршена је кадровска допуна ескадрила јер је предстојала непосредна обука у летењу питомаца Прве класе ВВУ. Првог маја 1946. ескадриле су пребазиране на следећа помоћна летишта и аеродроме: 1. ескадрила је остала на аеродрому Панчево. 2. ескадрила је пребазирана на помоћно летиште Омољица, 3. ескадрила на помоћно летиште Краљевићево (Качарево) а 4. на аеродром Ковин. Почетком новембра 1946. године пук је преформиран у две ескадриле. У пук су дошли поједини пилоти који су завршили школовање у СССР-у. Основни авиони у наоружању 1. ВШП током боравка ВВУ у Панчеву били су По-2, УТ-2, Аеро-26 и Аеро-2ц. Средином 1948. 1. ВШП је преименован у 104. ВШП.

Формирање Другог

ваздухопловног школског пука

Пук је формиран 1.11.1945. године од такозваног „2. одељења (за ловачку обуку)“, које је углавном сачињавало људство Прве пилотске школе - Земуник, затим кадар који је завршио обуку на авионима Јак и Ил-2 у СССР-у и из неких борбених јединица. Важно је истаћи да обука у летењу није прекидана без обзира да ли се летело под фирмом Прве пилотске школе, „2. одељења за ловачку обуку“ или 2. ВШП.

Други ВШП је 3.12.1946. године имао седам авиона Ујак-9; девет авиона Јак-9 и четири авиона По-2. Током 1946. године пук је вршио обуку питомаца из Прве пилотске школе и већег броја „тренажиста“ тј. пилота из борбених пукова који су послати у ВВУ на дошколовање из технике пилотирања, а неки и из теорије. 79 таквих пилота је обучено у пуку током 1946. године. Пре почетка летачке обуке прве групе (партије) 1. класе 1947. на авионима Јак-9, пук је добио нову формацију од две ескадриле и неким променама на ранији састав пука. Ради лакше обуке 2. ескадрила је 2.5.1947. године пребазирана на помоћно летиште Алибунар, а 1. ескадрила је остала у Ечки. Средином 1948. године 2. ВШП је преименован у 101. ВШП.

Др Јанко Илић

На бол у крстима данас се, осим пензионера, жали и већина запослених грађана. Али, све више и младих. Лумбални бол који представља тегобу у пределу доњег или лумбалног кичменог стуба, више није карактеристичан за једну генерацију или професију. У ери седења много сати за компјутером, од њега пате многи, те су пацијенти који се с овом тешкоћом јављају лекару најразnorodнијих занимања и година, како каже др Јанко Илић, специјалиста физикалне медицине и рехабилитације у специјалној болници у Врњачкој Бањи.

Ход на петама

„Код многих бол се временом шири преко кукова и глутеалне регије низ ногу. Осим на бол у леђима тако се многи жале и на бол све до стопала, које такође може да буде угрожено. Лумбални бол притиском или надражајем коренова ишијалдичног живца шири се даље. Лумбоишијалгија или ишијас, како се народски за ову појаву каже, представља скуп симптома који настају под притиском овог нерва”, каже наш саговорник.

Он додаје да распрострањење бола низ ногу може да наступи нагло и да буде јаког интензитета, мада се чешће јачина бола постепено повећава. „У зависности од степена компресије самог нерва, може бити праћен и трњењем, пецкањем, жарењем или осећањем мравинања по кожи. Такође, ову тегобу може да прати и поремећај или потпуни губитак осећаја у регији коже на месту оштећеног нерва, али и мишићна слабост, па чак и - пад стопала. Реч је о немогућности да подигнете стопало, појави коју зову и ход на петама.” Настанак лумбоишијалгије потпомаже и неправилно држање тела за радним столом. Често су узроци за бол у доњем делу леђа и прекомерна телесна тежина и недовољна физичка активност које могу да доведу до слабости леђних и трбушних мишића.

„Болно ишијалгично стање најчешће настаје услед дегенеративних промена кичменог стуба као што су спондилоза, спинална стеноза, конгенитална деформација кичменог стуба.

Проблеми са кичмом

БОЛ У КРСТИМА, НИЗ НОГУ И ДО СТОПАЛА

Само физијатар може да пропише одговарајућу терапију за лумбоишијалгију. Самоиницијативно узимање лекова или обраћање прво масеру могу довести до погоршања стања

Такође, често и због разних прелома. Провоцирајући фактори настанка су и нагли покрети код тешких физичких послова, неправилно подизање терета или неправилно вежбање током спортских активности. Истегнућа и пренапрезања доводе исто до лумбоишијалгије, као и нагли покрети при савијању и исправљању. Често се дешава да пацијенти осете јак бол и последичну укоченост у крстима одмах након кијања.”

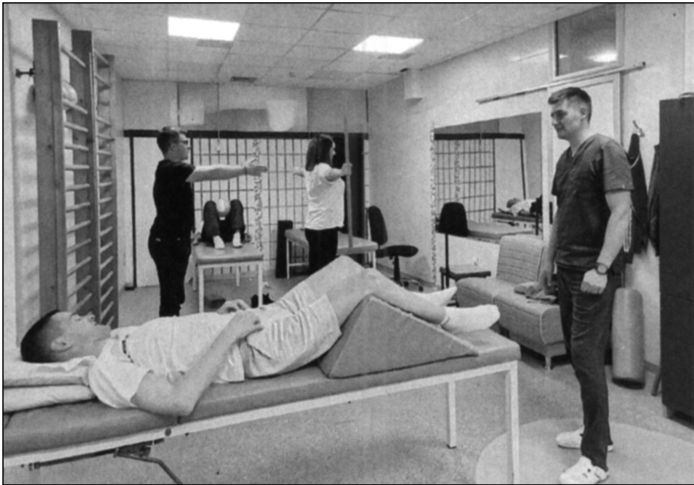
Доктор напомиње да фазе болести могу бити акутна, субакутна и хронична. У зависности од фазе разликује се и терапијски приступ, односно одлучује се да ли ће акценат бити на лековима, вежбама или разним физикалним терапијама. У сваком случају, ако се јави било која врста оваквог бола, треба се што пре јавити лекару физијатру како би одредио адекватну терапију и да би се избегло теже стање до којег може доћи ако се на ово обољење не реагује, каже др Илић.

Пацијенти на хидротерапији

Он истиче и да је током вишегодишње праксе запазио да се одређен број пацијената прво обраћа физиотерапевтима тражећи масажу или чак нестручним масерима. Такви пацијенти, каже, долазе након тога на преглед код њега с још већим болом од оног пре масажа.

„Никако не треба без препоруке

Вежбе се одвијају у лежећем положају и на вратилу

лекара масирати болом захваћени део тела. Ако имате било какав лумбални бол, најпре сејавите доктору физијатру да би одредио одговарајућу терапију, а по потреби и консултовао лекаре других специјалности, уз даље дијагностичко испитивање помоћу магнетне резонанце и рендгена, како не би дошло до погоршања стања. Такође је опасно самоиницијативно узимање лекова против болова", додаје.

Терапије које се примењују у овој и другим специјалним болницама које имају физијатријско одељење су нај-

пре стандардне - електро и магнетна терапија, фототерапија, електрична мишићна стимулација и ултразвучна терапија, па све до савременијих метода. Модерне процедуре су текар и хоризонтална терапија, ласер високе снаге и екстензиомат.

Топла термоминерална вода као лек

У врњачкој Специјалној болници „Меркур“ традиционално се, као и вековима уназад у бањама, лумбална ишијалгија лечи и топлим термоминералном водом, тачније, подводном масажом која ослобађа болни део тела од пропратног грча мишића, побољшава циркулацију и смањује бол.

Доктор као најважније, ипак, истиче животне навике којима се избегава ризик од лумбоишијалгије или које помажу у лечењу ако до ње дође. Од режима здраве исхране којим се избегава вишак или мањак килограма и

ЛЕКАР ТЕРАПИЈА

Текар терапија је врста термотерапије, односно загревање болног места помоћу високофреквентне наизменичне струје која емитује електромагнетне таласе, што повећавају топлоту третираних делова тела. Како је објаснио др Илић, дубинско загревање је оно што ову терапију разликује од других термотерапијских процедура и чини је ефикасном. Дејством оветерапије побољшава се микроциркулација, долази до ширења крвних судова и смањују се бол и отоци. Њом се убрзава лимфна дренажа и утиче на детоксикацију ћелија, остварује се биостимулативно и регенеришуће дејство.

одржава мишићна конституција тела важније је још редовно вежбање. Вежбе које се примењују у случају овог обољења прописује физијатар, а пацијент их учи уз помоћ физиотерапеута. Да би вам заиста помогле, напомиње, треба да се раде сваког дана и то трајно. У супротном, стање бола лако може да се врати.

Текст и фотографије

Мирјана Никић

Извор: Магазин

Како побољшати слух

ТЕХНОЛОШКИ БУМ

Један од најчешћих здравствених проблема у свету, који веома лако може да се реши, јесте оштећење слуха. Статистике указују да једна од шест одраслих особа има оштећен слух. Тестирања су потврдила да две трећине одраслог становништва наше планете изнад од 70 година живота има оштећење слуха. Тај проблем повећава ризик од настанка деменције и депресије, због друштвене изолације услед смањења когнитивне функције.

Оштећење слуха утиче на квалитет живота много више него што се сматра.

Управо из поменутих разлога, у ото-аудиолошким центрима ZONEX свакој особи и сваком решењу приступа се индивидуално и темељно. Нема изговора за одлагање решења, односно коришћења слушних апарата. Захваљујући високој технологији, ови слушни апарати су веома поуздани. Они не само да појачавају

звук, већ филтрирају звуке и издвајају говор од околне буке. Веома дискретни „помоћници“ опремљени су сензорима и вештачком интелигенцијом која омогућавају разумевање говора у сваком окружењу, чист и јасан звук.

Ото-аудиолошки центар Zonex присутан је на нашем тржишту 25 година. У својим специјализованим центрима у Београду и Новом Саду врши дистрибуцију слушних апарата реномираног светског произвођача који у својој палети производа има одговарајуће решење за сваку особу којој је слух оштећен. Осим производа врхунске технологије, ови центри пружају стручне и свеобухватне услуге особама које користе

слушне апарате, као и консултантске и услуге овлашћеног сервиса, затим додатну опрему, батерије за слушне апарате и индивидуалне шкољке за слушне уређаје.

Своје производе и услуге Zonex пружа уз налог војног и цивилног осигурања.

Адресе ото-аудиолошких центара Zonex:

Београд, ул. Сазонова 18а, Врачар тел. 011 3443 081

Нови Београд, ул. Булевар Црвене армије 11в Насеље Белвил (зграда „Лала“) тел. 011 77 09 099

Нови Сад, ул. Булевар ослобођења 111 тел. 021 66 22 757

NAJBOLJE Rešenje za Vaš Sluh

- BESPLATNA provera sluha
- BESPLATNA proba slušnih aparata
- BESPLATNA nabavka aparata preko civilnog osiguranja
- BESPLATNA nabavka aparata preko vojnog osiguranja
- KUPOVINA na 12 mesečnih rata
- POPUST za gotovinsko PLAĆANJE
- ORIGINALNI američki proizvod vrhunskog KVALITETA

SLUŠNI APARATI

Beograd, Sazonova 18a
Tel: 011/2435-924

Novi Beograd, Bulevar Crvene armije 11v
Tel: 011/77-09-099

Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 111
Tel: 021/66-22-757

www.slusniaparatzonex.rs
info@slusniaparatzonex.rs

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Година XXII. Број 244 МАЈ 2024

Насловна
страна:

Звонимир
Пешић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Мр Александар Симоновски, мр Милан
Шумоња, Будимир М. Попадић, Душан
Старчевић, Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Јован Симић (Краљево), Зоран Јашовић
(Ниш) и Трајче Митушев (Земун)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Редакција, дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:
***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;
За потребе војних пензионера обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

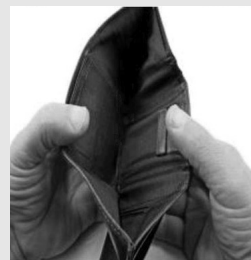
Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:
- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- Умањење укупних трошкова за висину рефундације
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.
Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 064/1660-423 и 011/3181-812.

ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону заказивање почасне јединице ради одавања почаста преминулим старешинама може се обавити путем следећих телефона:
у радно време: 011/300-5200
у ванрадно време: 011/206-4569

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Веровајно ће УН, уз наше
Николу Теслу, Михајла
Пујина, Милутићина
Миланковића, Иву
Андрића да изјасна
резоључију да је Србија
јенијална!*

*Зајризао сам у њроблем.
Сад носим њрошезу.*

*Храна више улази у уста
онима који држе „језик за
зубима“.*

*Заузмише се и на њослу, а
не само да заузимаше
стапове.*

*Поставаљен је за
директора маркетинга.
Боље је лајао од друтих!*

Душан Старчевић

TANJA dent

Стоматолошка ординација
„ТАЊА ДЕНТ“

Телефон: +381 63 214 800
Михаила Булгакова 50а, Београд
е-маил:
dr.tanjavukmirovic@yahoo.com

Пружа све врсте стоматолошких
услуга војним пензионерима и чла-
новима њихове породице, са 10%
попуста.
Такође се нуди и могућност одло-
женог плаћања на више рата.

Др Тања Вукмировић
специјалиста опште стоматологије

Прегледе можете заказати на:
063/214-800 / 061/252-8686

Радно време од 12 до 20 х